

mokslas • menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1971 METAI
GEGUZĖS MĖNESIO 15 D. / MAY 15, 1971
PART TWO NR. 114 (20)

Šiame numery

VASARA — DAILĖS FESTIVALIŲ
PATOGLIAUSIAS LAIKAS.
BRANDUS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO
AKADEMIJOS DEŠIMTMETIS.
PENKIOLIKMETEI CHICAGOS LIETUVIŲ
OPERAI GIMSTA NAUJAS TALENTAS.
APIE DAIL. V. K. JONYNO 40-TIES METŲ
LOBĮ.
KAZIO BRADŪNO EILERASČIAI.
KOVOS SU LENKAIS PRIEŠ 50 METŲ:
JIE KEDENS ISEIVIJOS KULTŪRINĖ
POLITIKĄ.
NORS DĖKINGAS, BET NEVĖIKINTAS.
KILNOS ROMANTIKOS VAKARAS.
AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS:
POKALBIS SU ANTROJO PASAULIO
LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO
PIRMININKU ROMU SAKADOLSKIŲ.

BRANDUS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS STUDIJŲ DEŠIMTMETIS

Penkiolika tomų ir
naujas "Metraščių"

JUOZAS PRUNSKIS

Mums, mažai tautai, esant i-
terptai tarp dviejų kaimyninių
milžinų, yra tik viena galimybė
išlikti nesutraiškytai ir nesumin-
džiotai, tai nepasilikti pilkajame
mase, tinkančia trąša didiesiems,
o pakilti į kultūrinės aukštumas,
tapti kietu, atspariu, civilizacija
švytinčiu deimantu, nesumala-
mu tautų likiminiame kely.

Palaipsniui tuo keliu ir sten-
giamės eiti. Jeigu kitados išeiviai
lietuviai dusdavo kasyklų požemi-
uose, trokšdavo skerdyklų tvalke,
tai nepriklausomybės atneštų
polėkių atgaivinti mes išeivijoje
imame švytėti enciklopedijomis,
dainų ir šokių šventėmis, operomis,
premijs skinančiais veikalais,
didmiesčių dangoraižius puošiančiais
meno kūriniais, ir kitados fabrikų
trenksme nemokėjęs prasižioti mūsų
išeivis savo ainiuose virsta vietinių
kultūros keliais vedančiu profesoriumi,
mosklininku, laboratorijų specialistu,
erdvių inžinierium atradėju, tarptautinių
suvažiavimų lektoriumi.

Našios ištvermės vaisiai

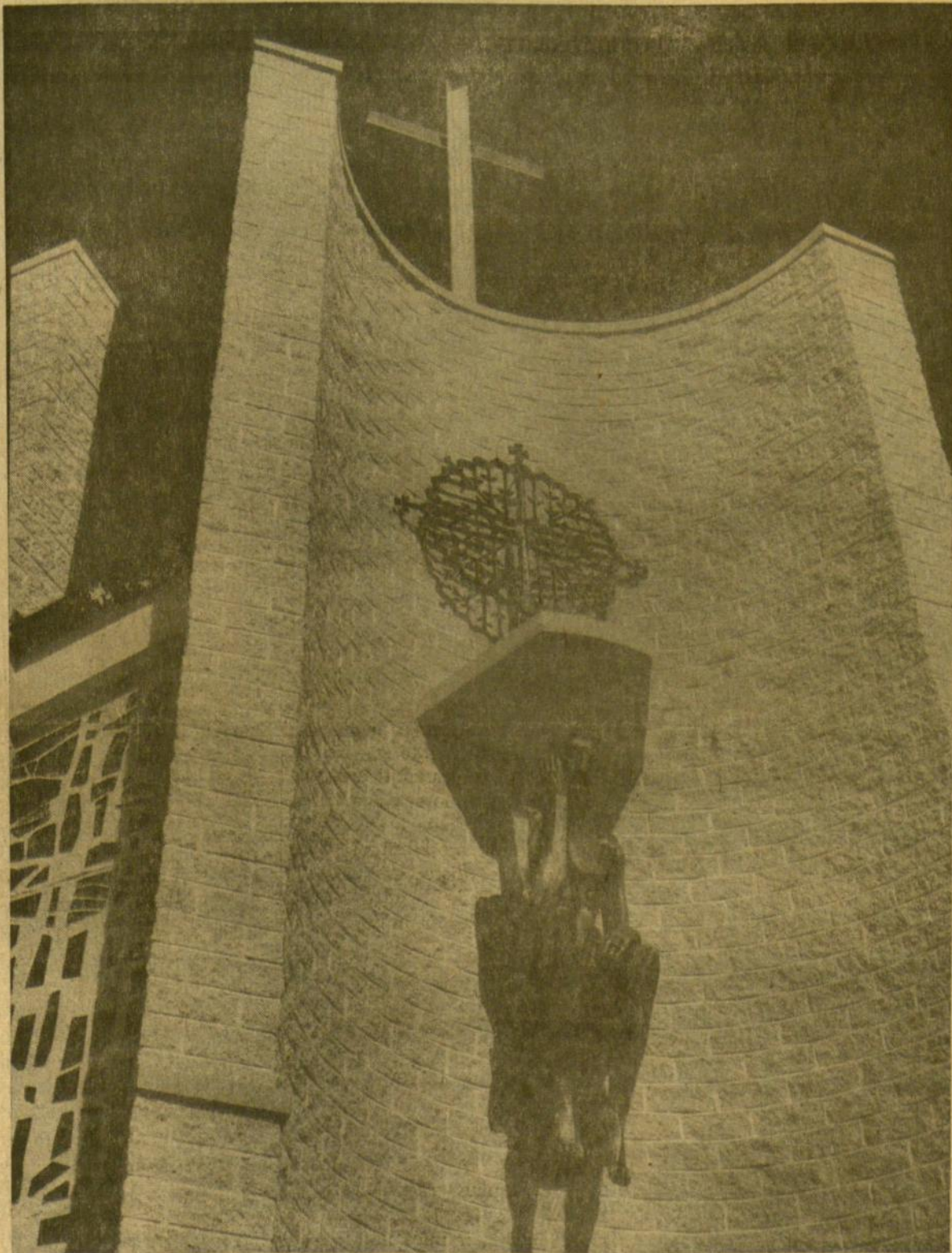
Gaila dar, kad kartais tie švie-
siejai polėkiai po iškilmingo fan-
farų išgarsinimo išblėsta, kaip ta
Mokslo ir kūrybos simpoziume
aukštai tonais paskelbta steigiamoji
Lietuvių mokslo draugija, apie kurią,
ir keliolikai mėnesių pralindusi, nieko
negirdėti. Bet iš kitos pusės turime ir ty-
lių sąjūdžių, ir nuošaliame at-
kakliame darbe milžiniškų rezul-
tatų pasiekiančių kultūrininkų,
sukančių ištisą mokslinio-kūrybi-
nio polėkio ratą su herojiška ir
našia ištverme.

Vienu tokiu, šimtmečiais iš-
liekančiu, laimėjimų yra tylus,
jokių kliūčių nepalaužiamas, ryž-
tingo prof. Antano Liūmos, S.J.,
vadovaujamas, Lietuvių katalikų
mokslo akademijos darbas. Aka-
demija, tremties išmėtymų po vi-
sus penkis kontinentus nenuslopinta,
yra net sustiprėjusi, reguliariai
šaukia savo studijinius suvažiavimus
ir, nesulaukdamas jokių oficialių fon-
dų ar išdų paramos, pastoviai į lietuviškos
kultūros lobynus kasmet įneša naujus
studijinius veikalus, brandžius
savo universitetinių lygių, nemirštančius
savo dokumentuotu tikrumu. Be šių
pastangų daugelis tykų veiklų dėl finansinių
problemų vargu ar būtų turėję
galimybės pasirodyti, kaip skirti ne
taip jau gausiam skaičiumi kultūriniam
elitui.

Studijinių veikalų biblioteka

Siemai sueina pirmas dešimtmetis
nuo tos mūsų išeivijoje pradėjusios
formuotis gilių studijinių veikalų
bibliotekos, kurios pirma knyga —
Suvažiavimų Darbų IV tomas — pasirodė
1961 metais. Nuo to laiko jau išleista
trys Suvažiavimo darbų to-

Pr. V.

Detalė iš V. K. Jonyno suprojektuotos koplyčios Amsterdame, N. Y., lietuvių kapinėse. Skulptūros ir vitražai taipgi V. K. Jonyno. Nuotrauka V. Maželio

mai, penki Metraščiai, trys studijos (prof. Kučo "Kun. Ant. Staniukynas", dr. I. Skrupskelio "Lietuviai XVIII amžiaus vokiečių literatūroje", J. Vaišnoros "Marijos garbinimas Lietuvoje").

Viso LKM akademija išeivijoje jau išleido 11 tomų, sudarančių 4,834 puslapius, ir tai dar ne galas. Jau baigiamas spausdinti Suvažiavimo darbų VII tomas, taipgi šiomis dienomis išleista J. Ereto paruošta monografija "Kazys Pakštas. Tautinio šauklio odisėja" ir dar ruošiamas spaudai Suvažiavimo darbų VIII tomas bei Metraščių VI tomas. Taigi per savo veiklos dešimtmetį išeivijoje LKM akademija savo kredite turi išleisti 11 tomų ir spausdinamų ar ruošiamų spaudai dar keturis, viso — 15 tomų. Tuo būdu toli pralenkia savo darbuotės laikotarpio nepriklausomoje Lietuvoje (1922-1940) aštuoniolikos metų kultūrinę pūti, davusį tik keturis tomus.

Prof. A. Liūmos kieto darbo vaisius

Ir tą visą mokslinę medžiagą

išeivijoje sutelkia, spausdinimui suredaguoja, iškoreguoja, lėšų suranda, platinimą organizuoja vienas pasišventėlis — prof. Antanas Liūma, S.J., su netaip jau gausiais talkininkais. Pasinerdamas šioje aukštos vertės kūrybinio darbo gausios klampinėje, jis gal iš dalies aukoja savo paties asmenišką mokslinę karjerą universitete, o juk jis pripažintų daugelio gabumų vyras. Tačiau pažangumu švytinčių jėgų vedamas Gregorianumo universitetas, kur dirba prof. Liūma, nepristigęs jėgų, o mūsų tautai šis neišaiškinamo kruopštumo, plačios iniciatyvos asmeniško pripažinimo neieškąs mokslininkas krauna stirtas šimtmečiais išliekančių studijinių lietuviščių veikalų, kurie moksliniu išradingumu, kultūrinio grynumo kartų kartose švytės kaip išeivijoje, taip ir laisvės pasiekiančioje tėvynėje.

Penktas Metraščių tomas

Naujausia prof. A. Liūmos vedamos mūsų mokslinės institucijos dovana yra Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraščių, V

tomas, turįs 631 psl., neseniai pasiekęs JAV-bes. Čia sutelkti eilės mūsų pirmujančių studijų darbų, dokumentuoti gausiais praeities ir dabarties šaltiniais, su santrumpomis prancūzų ir anglų kalbomis, su iliustracijomis statistinių duomenų lentelėmis, vardų raidynų ir viskuo, kas aukštojo mokslo institucijos leidiniuose reikalinga.

Dr. Grinius apie Lietuvos kryžius

Pirmoji studija — "Aidu" mokslo premiją laimėjęs dr. Jono Griniaus veikalas "Lietuvos kryžiai ir koplytėlės". Autorius per eilę metų Europos mokslo židinuose įsiurbęs vakarų kultūros laimėjimus, pasižymi gilaus studijos kruopštumu, lietuviškų kultūrinių temų pamėgimu, sąžiningu kitų nuomonės perteikimu, bet ir tvirta savo religine pasaulėžiūra.

Šiuo kartu jis duoda išsamiausią, kokią tik turime, lietuvių kryžių ir koplytelių istorinę, meninę, folklorinę, lyginamąją studiją. Skaitytoją supažindina su mintimis aktybesniųjų tyrinėto-

jų, kaip Bernšteinas, Jaroševičius, Basanavičius, Galaunė, Gimbutienė ir kt., bet drauge pateikia įdomias, pagrįstas savas išvadas. Studija ne tik gausiai iliustruota, bet net duodama kiekvienos iliustracijos dokumentacija. Ameriką jau yra pasiekę keletas egzempliorių atskiros šios studijos atspaudos, kuris sudaro intriguojančią knygą, svarstančią kryžių ir koplytelių vietą lietuvių gyvenime, jų kilmės teorijas, jų formas bei raidą, jų simbolius ir ornamentus, kryžių statymo tradicijų pratęsimą svetimosios šalyse.

Leidiniui akivaizdaus grožio su teikia 72 kryžių ir kitų meno paminklų fotografines reprodukcijas, sudėtos į 39 priedamus prie teksto puslapius; o taip pat 73 kryžių ir koplytelių grafiniai piešiniai tekste. Gi teksto skyrelių pradžią puošia 22 metalinių kryžių viršūnės. Net 36 nuotraukos iš A. Varno "Kryžių" albumo. Ši studija — lyg mažas tautinis paminklėlis.

Prof. Navickas apie rusų filosofus

Antroji šio metraščių studija — apie rusų filosofijos pradininkus: Skovorodą, Čadajevą ir Kirejevskį. Šią studiją parūpines mūsų jaunas filosofas, Bostono kolegijos profesorius Juozas Navickas. Idomu, kad jis studijas išėjęs Europos ir Amerikos universitetuose, taigi Vakarų mokslo židiniuose, drauge gerai pažįsta ir rytiečių — rusų filosofijos šulius. Autorius čia suglaustai supažindina su minėtų filosofų gyvenimo faktais ir jų mintijimo pagrindiniais bruožais, išryškindamas, kad jų sprendžiama pagrindinė problema — žmogus, ir jų mintijimas vystosi krikščioniškoje dvasioje.

Ir šios studijos atspaudas yra atskirai išleistas.

J. Gimbuto sudaryta Lietuvos bažnyčių chronologija

Trečioji studija — ilgo, kruopštaus darbo vaisius — Lietuvos bažnyčių (pastatų) chronologija ir statistika, sudaryta inž. Jurgio Gimbuto. Studija nuostabiai kruopščiai paruošta, su lentelėmis, parodančiomis, kad Lietuvoje nuo XIV šimtmečio iki 1943 m. buvo pastatytos 698 medinės ir 205 mūrinės bei 140 nežinomos medžiagos (seniau sunaikintų) katalikų bažnyčios — viso 1043, gi protestantų bažnyčių — 130. Paduota 1041 bažnyčių statybų chronologija, nuo pat pirmosios Šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje, pastatytos 1320 (?) metais. Duodami net 8 Lietuvos žemėlapių su atžymėtomis įvairiais šimtmečiais pastatytomis bažnyčiomis. Tai vis labai vaizdūs, intriguojantieji duomenys.

Dr. V. Gidžiūnas apie Lietuvos vienuolynų kūrimąsi ir sunaikinimą

Panašiai kruopščią studiją kitame skyriuje duoda pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos vadovas Viktoras Gidžiūnas, (Nukelta į 6 psl.)

Penkiolikmetei Chicagos Lietuvių operai gimsta naujas talentas

BALYS CHOMSKIS

Lietuvių operos istorijoje yra vienas nerašytas ir „iš bėdos“ gelbstintis puslapis. Jei repertuaro versmės išsenka ir tą akimirka neateina nauja kūrybinga mintis, tada prisiminkite „Traviatą“, slepiančią daug praeities prisiminimų, sentimentų, o jos gilumoje visada atsispindi pirmojo lietuvių operos kūrėjo Kipro Petrausko portretas.

Jubiliejaus ir atokvėpio opera

Nežinome, kokius planus svarstė Vilniaus operos vadovai prieš penkiasdešimtmetinę jos sukaktį, žinome tik tiek, kad aukšinių iškilnių valandos buvo atžymėtos „Traviata“, kurioje dainavo jau-

Režisūros klausimas

Sujungti dirigentą ir režisierių į vieną asmenį, teoretiškai atrodytų yra idealas. Operos istorijoje tokios „vedybos“ yra retos išimtys, bet ir nepagirdautinos, nes nuo to nukenčia pati muzika. Mūsų šiečiai operai per 15 metų nepavyko išsiugdyti pastovaus režisieriaus, o nuolat kviečiami iš šalies galimybės yra labai ribotos. Aleksandras Kučiūnas, pažįstas klasikinės operos, turintis energijos grumtis su kiekvienu režisieriumi, šį kartą mūsų nenustebino, ryždamasis pats vienas „Traviatą“ įgyvendinti scenoje, padėjęjų pasikviesdamas Kazi Oželi. Susumavus rezultatus, atrodo, kad Ku-

Chicagos Lietuvių operos šiemetinio „Traviatos“ pastatymo trečiojo veltimo scena. Iš kairės į dešinę: sėdi — Gina Čapkauskienė (Violeta) ir Nerija Linkevičiūtė (Flora); už jų stovi Julius Savrimavičius (Gaston); toliau į dešinę matyti Bernardas Prapuolenis (Baronas - barzdotas); centre — Algirdas Brazis (Germont — tėvas), jo dešiniau — Vytas Marčiukaitis (Markizas) ir Bronius Maciukevičius (Daktaras); prie staliuko — Stefan Wicik (Alfredas).

Šių metų Chicagos Lietuvių operos premjeriniame „Traviatos“ spektaklyje Violetos partiją dainuoja Daiva Mongirdaitė.

niausia generacija ir, kaip teigiama, operos skambėjimui netrūko įkvėpimo, itaigos ir didžiulės meninės jėgos. Džiugu girdėti garbės himną tradicijai, bent, rimčiau susimąčius, galėjo išsivagoti operos kūrybiname veide ir rūpestis: o kur yra lietuviška opera?

Chicagos lietuvių opera po Verdi „Requiem“ ir Bruno Markaičio „Vilniaus varpų“ buvo reikalinga atokvėpio, juo labiau, kai norėjo savo dešimtmetį papuošti J. Karnavičiaus „Gražina“. Reikėjo taupyti jėgas ir išteklius. Ir taip kone atsitiktinai atsiranda prieš penkerius metus repertuare „Traviata“, ir Lilija Šukytė vainikuoja ją dideliu pasisekimu. Šiais metais gegužės mėn. 1, 2 ir 8 dienomis choro valdyba, laiko spaudžiama, pakartojo vėl „Traviatą“ su kiek pakeistu solistų sątatu, dailininku ir režisūra.

Solistai

Svarbiausia „Traviatos“ pasisekimo paslaptis glūdi Violetos charakterio atskleidime. Moralinis konfliktas, meilės iliuzija, ligos realybė, paremta muzikos charakteristika, vilioja koloratūrinį, lyrinį ir spinto sopranus mėginti laimę.

Daiva Mongirdaitė, lyrinis sopranas, dainuoja Violetą margarietiškomis spalvomis: šilta, žavi, trapi. Sudėtingas vaidmens psichologinis emocijų bangavimas yra pagrįstas stipriau vaidybinio principu, negu balso išraiška.

Aplamai Mongirdaitė dainuoja be techniško kliūčių, ir paruoštos sceninės priemonės teikia Violetai žavingumą.

Ginos Čapkauskienės debiutas operoje yra kone atsitiktinis siurprizas, gal būtų, net gerokai pavėluotas. Pirmasis jos pasirodymas kadaise Chicagoje „Draugo“ koncerte dar nepalikio aiškaus įspūdžio. Kai kur sublygza koloratūrinis staccato, išsitiesia legato linija, kai kur lietuviškame repertuare balsė ū įlenkia balso liniją, bet opera susidomi ja, ir, dirigentui patikrinus solistės vokalinius išteklius, įduoda ir rankas „Traviatos“ klavyrą.

Suprantama, pirmieji žingsniai sunkūs, trūksta operinio amato, šlifo, o tačiau jai vis dėlto pavyko vokaliskai spektakliui vadovauti. Tačiau sąvsaugos sumetimais nereikėjo rizikuoti — dėl

ambicingos pirmajame akte aukštos gaidos eikvoti fizines jėgas, nes tai nieko nepadeda Violetos charakteriui, o gali baigtis suklupimu.

Gina Čapkauskienė turi gražų, sodrų koloratūrinį sopraną ir, kaip retai, aiškų žodį. Vokalinis temperamentas buvo logiškai suplanuotas atskleisti Violetos tragiką: konfliktus, viltį ir pabaigą. I operos šeimą ateina naujas talentas.

Stefan Wicik (Alfredą), jau pažįstamą mūsų operos bičiulį, norėčiau priskirti prie „tenore leggiero“, kurie dainuoja „Sevilijos Kirpėjui“ Almavivą ar Nemoriną „Meilės elekyre“, bet, kadangi jų repertuaras nėra gausus, dainuoja ir „Traviatos“ Alfredą, kurio partija reikalauja kai kur ir dramatinės balso išraiškos, ko paprastai stinga tos rūšies tenorams. Wicik dainuoja temperamentingai, žodžius taria gana aiškiai, frazes akcentuoja muzikaliai. Kol nėra geresnio, jo Alfredas triumfuoja.

Algį Brazį (Germont) buvo malonu stebėti, kaip jis puikiai sceniškai vaidino, sudarydamas situacijas ir paveikslus muzikos ribose. Ir vokaliniai dažnai prasi-verždavo gražiu, jautriu balsu, kaip scenoje su Violeta. Aišku, forsavimo irgi nestigo, todėl vis kyla klausimas: kodėl jis save žudo, kai to balso tokie platus laukai?

Idomių charakterių randame ir trumpesnėse partijose, anoje jaunesnėje svečių generacijoje. Bernardas Prapuolenis (Baronas) yra talentingas vyras, ir jo sukurtas charakteris įdomus sceniškai ir vokaliskai. Egzaltuota Nerija Linkevičiūtė (Flora), bejėgis prieš džiūva gydytojas Bronius Maciukevičius, išdidi tarnai-

tė Margarita Momkienė, solidnas Julius Savrimavičius (Gastone) ir Vytas Marčiukaitis vaidino ir dainavo geroj nuotaikoj.

Nuotaikai tiko ir baletas. Choreografija Jaunučio Puodžiūno. Šoko jis pats, Violeta Karosaitė, kaip solistai, ir aštuonių šokėjų mergaičių grupė.

Didžiulė choro reikšmė

Operos choras, teatro mėgėjų numylėtinis ir tikrasis operų statytojas bei organizatorius, turis gerą darbo sistemą, per penkiolika metų žymiai pakėlė išsivijos muzikinę kultūrą. Choriui augti daug nusipelnė chormeisteriai — Alice Stephens ir Alfonsas Gečas, o jų darbą dar perfiltruodavo dirigentas Kučiūnas. choro valdyba yra savarankiška operos kompanija, kuri rūpinasi visais komplikuotais operos reikalais ir finansais. Šiais metais solidi valdyba, nugalėjusi mažą krizę, dar sėkmingai suorganizuoti Verdi „Traviatą“, ir trys spektakliai praėjo dideliu pasisekimu.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO LIGOS
2558 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus. Ofiso telefonas: PR 8-3229. Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirma liginis pagal susitarimą, jei neatsiliepiama skambinti 274-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-cios ir California

Val.: kasdien nuo 6—8 val. vakaro Šeštadieniais 2—4 val. Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. 476-4042

Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA

Tel. 695-053 — Elgin

425 No. Liberty Street

Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv., 1 iki 7 popiet; antr., penkt., 1-5, treč. ir šest. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antradi. ir penktadi. 10—4; šeštadi. 10—2 val.

AUTORIUS 60-TIES KNYGŲ

Londone mirė rašytojas Ralph Hale Mot ram, 87 m., autorius daugiau kaip 60-ties knygų; ypač žinomas jo romanas iš pirmojo Pasaulinio karo: „The Spanish Farm“.

Ofs. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti: MI 3-0001.

Ofs. Tel. PR 8-2220

Namų — rezid. — Prospect 8-0081

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

J O K S A

V A I K Ų L I G O S

2656 West 63rd Street

Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

VAL.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir p. p. iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmple 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ

5540 South Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą.

Skambinti — 585-2525

Telef. veiklia 24 val.

Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvis gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak., šeštadi. 12-2 val. p. p. ir trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKŲ IR VAIKU LIGŲ SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakaro. Trečiadi. ir nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien — 3 val. ir 6-8 val. vak. Iškylus trečiadienį

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telef. HEmlock 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

● Žymus chorvedys, vargonininkas ir kompozitorius Jonas Dambrasukas tebegyvena, eidamas 80-sius gyvenimo metus Kaune, pastaruoju metu — Šančiuose. Pasikalbėjime su „Lit. ir Meno“ bendradarbe Ona Narbutiene (nr. 17) J. Dambrasukas, kalbėdamas apie praeitį, veiklą muzikos baruose, prisiminė ir jo dainas, parašytas operos solistams. Jis paminėjo, daug dainų specialiai parašęs „puikiems dainininkams — V. Grigaitienel, A. Kučingui, A. Sodeikai, V. Jonuškaitei“. (E.)

Nemesk kelio dėl takelio.
Lietuvių patarlė

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71st ir Campbell Ave. kampas)

Ofisas laikinai uždarytas, apie atidarymą bus pranešta vėliau.

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“.

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

5159 South Damen Avenue

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

Valandos tik pagal susitarimą.

Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 3 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street

Tel. 737-2390; ofiso ir rezidencijos

Pirma liginis tik susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA

2656 West 63rd Street

Val. antradi. nuo 1-4 popiet ir ketvirtadi. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. RELiance 5-4410

Rez. GRowell 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 2750 W. 71st Street

Telefonas 925-8299

Valandos: 2-8 v. v. penktadi. 10-12 ryto, 2 iki 8 val. vak. Šeštadi. 1 iki 4 val. vak. Treč. ir šeštadi. uždaryta.

Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Pirmiausia liginis tik susitarus

Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VASKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 South Albany Avenue

Val.: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6449 South Pulaski Road

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850

Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8; penkt. 2-5, šest. pagal susitarimą.

Apie V.K. Jonyno 40-ties metų lobį

PAULIUS JURKUS

Gegužės 22 Kultūros židiny, studijų testį į Paryžių. Ir tai bu-je New Yorke atidaroma dail. V. K. Jonyno apžvalginė paroda, ku-ri tęsis visą savaitę. Uždaro- tik gegužės 31. Iš Bostono atvyks- da dail. V. Vizgirda ir jis paro- dos atidaryme, šeštadienį, gegu- žės 22 d., 5 v. popiet, pasakys pagrindinę kalbą.

Paroda bus didelė, apims net du aukštus, bus išstatyta gerokai per šimtą kūrinių, nes paroda skiriama dailininko 40 metų kū-rybinei sukačiai atžymėti.

Dail. V. Jonynas priklauso prie judriausių lietuvių dailininkų. Tie jo 40 kūrybinio darbo metai buvo audringi, pilni nuolatinio ieškojimo, keitimosi, Jis nesutilpo vienoje srityje, viename žanre. Reiškėsi ir spinduliavo visur, kur tik galėjo.

Yra tokių dailininkų, kurie, baigę meno mokyklą, pasistato drobę ant stovo ir taip tapo me- tai iš metų, nedrįsdami pasidai- ryti į šalis, pamėginti naujų sti- lių ir pasiekti naujų laimėjimų. Dail. V. K. Jonynas gyveno prie- šingai. Jis metai iš metų keitėsi, judėjo, prisitaikydamas prie ap- linkos, ieškodamas modernių pa- sišakymo būdų. Taip jis pasidarė daugiamačis. Iš lietuvių dailininkų jis labiausiai panašus į rene- sanso menininkus, kurie buvo ir architektai, dailininkai, skulpto- riai, ginklų kalėjai, inžinieriai. Progai pasitaikius, rašė net so- netus. V. K. Jonynas meno srity- je daro viską, bet vietoje sonetų jis sodina gėles ir su didele mei- le jas prižiūri. Jis mėgsta ir ba- jandžius auginti.

Iš tų 40 metų laikotarpio Lie- tuvai teko 14 metų, Vokietijai 6, Amerikai — 20 metų.

Eidami per tuos tris laikotar- pius, surasime ir tris skirtingus jo meno sluoksnius. Plačiausiai jis pasireiškė čia, Amerikoje.

Pirmą paveikslą nupirko Maironis

Dar būdamas Kauno meno mokyklos mokiniu, jau darė pie- šinius, vinjetes įvairiems žurna- lam. Daugiausia jų buvo "Mok- las ir gyvenimas" žurnale, kurį leido Švietimo ministerija. Pirmą- jį savo darbą atspausdino 1927 metais. Tai buvo "Naujojo Zo- džio" (to meto žurnalo) plaka- tas.

1930 metais buvo Vytauto Di- džiojo metai. Tie iškilmingi me- tai jauėjo į galą. Universiteto rūmuose Kalėdų metu buvo su- rengta paroda, kurioje jau daly- vavo ir V. K. Jonynas su dviem darbais. Vienas darbas buvo gra- fika, kitas — akvarelė — Jogai- la susitaiko su Vytautu Astravo dvare.

Tokiais Vytauto metais kaip žmonės nesusiėmė vytautine te- ma. Štai jo paveikslą nupirko di- dysis tautos poetas Maironis. Ir tai buvo didelis paskatas jaunam dailininkui.

Studijos Paryžiuje

I Kauno meno mokyklą V. Jo- nynas įstojo 1923 metais. Toje mokykloje 1929 metais buvo sa- votiška revoliucija, streikas, ne streikas, bet mokiniai buvo pasi- priešinę kai kuriems mokyklos statuto pakeitimams ir naujai i- yedamai tvarkai.

V. K. Jonynas, perėjęs aktyviai visus sukilimus, į meno mokyklą nebeįėjo. Jis išvažiavo meno,

Lietuvos laikotarpis

Grįžęs į Lietuvą, 1935 dėstė me- no mokykloje grafiką ir skulptū- rą, 1941 jau buvo Taikomosios dailės instituto direktoriumi.

Iš Lietuvos laikų prisimena vi- si jo gražias ir tvirtas Donelai- čio "Metų" iliustracijas. Jos vir- to ano klasikinio meno pavyz- džiu. Lietuvoje dar sukūrė P. Cvirkos "Žemės maitintojos" i- liustracijas ir Goethes "Jaunojo verterio kančioms" iliustracijas. Verterio kančioms" iliustracijas. kalba.

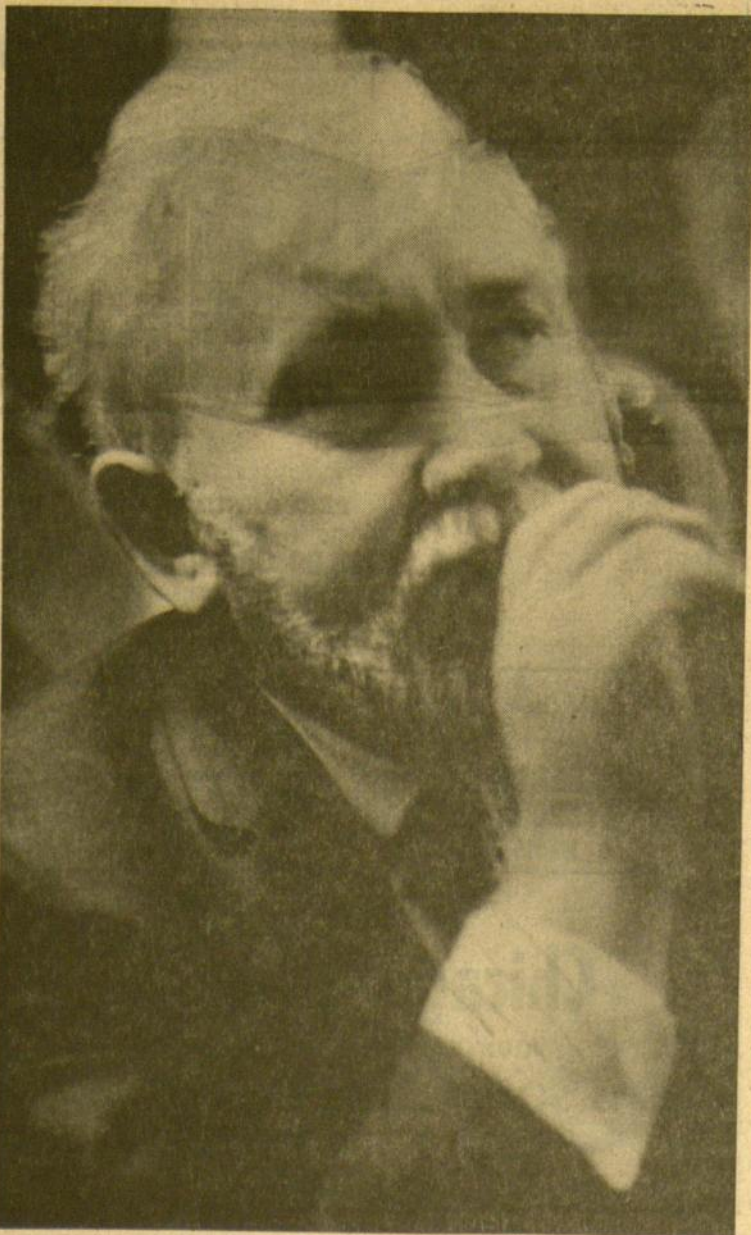
Pokario metai Vokietijoje

Karo metais jis pasitraukė iš Lietuvos. Atsidūręs V. Vokietijo- je, jis išvydė labai didelę veiklą. Organizavo net pabėgėlių stovyk- las. Pokario metu Freiburge i. Br. suorganizavo Taikomosios dailės mokyklą ir jai vadovavo vi- są laiką (1946-1950).

Vokietija davė progos jam dar pagilinti savo knygų iliustravi- mą. Čia jis padarė gražias Pros- per Merimee "Lokiui" iliustraci- jas, sukūrė keletą generolų port- retų (medžio raiziniai). Didelio pasisekimo susilaukė jo pašto ženklai, kuriuos padarė prancūzų valdomai zonai. Tuo pačiu me- tu rengė parodas įvairiuose Vo- kietijos miestuose, siekė net Pa- ryžių, Romą.

Sakota veikla Amerikoje

I Ameriką atvyko 1951 metais.

Dail. V. K. Jonynas

V. K. Jonynas

Iš gegužės 22 d. atidaromos dailininko jubiliejinės parodos Kultūros židiny, New Yorke. Nuotr. Maželio

Taika (detalė)

Čia pamažu dairėsi, ko stvertis. Pirmiausia griebėsi akvarelės, li- tografijos, pradėjo vienoje meno mokykloje dėstyti. Po kelerių me- tų pasisekė suorganizuoti bažny- tinio meno studiją, kuri dabar

jau yra išaugusi į nemažą imo- nę. Bažnytinio meno studijoje veikia išsišakojo — dirbo vitra- žus, statulas, altorius, dekoravo visą vidų, o kai kur sukūrė ir pačią architektūrą.

Bažnyčių dekoravimo darbus pradėjo nuo Marquette Parko bažnyčios Chicagoje, paskui bu- vo St. Louis lietuvių bažnyčia, Greit jo darbai vis didėjo ir didė- jo. Konkurso kelių jis gavo pa- daryti vitražus Wilton, Conn. vienuolyno koplyčiai. Tai buvo pradžia didesnių užsakymų.

Iš bažnyčios dekoravimo darbu pažymėtina — darbai Vatikano paviljonui New Yorke parodo- je, pranciškonų koplyčia Kenne- bunkporte, kur padaryta visa pa- gal jo projektus, šv. Kazimiero bažnyčia Worcester, Mass., Mas- petho lietuvių bažnyčia (visos vidaus dekoracijos). Pridėtina čia ir Kankinių koplyčia Vati- kane, mozaikos Šiluvos koplyčio- je Washington.

Paskutiniu laiku jis daug dė- mesio skiria skulptūrai. Ji pir- miausia daroma iš plastikinės putos, paskui atliecinama iš a- liuminio ar bronzos. Daro daug skulptūrų ir iš tam tikro cemento. Tokio cemento skulp- tūrom yra dekoruotos koplyčios Kennebunkporte ir Worchestery. I tas skulptūras dar įveda kar- tais ir akmenukų, gintarų, spal- votos muzikos gabaliukų.

Tame darbe jis nepaliko ir pri- vataus meno, — darė akvareles, raizė stilingus raizinius, net ir ta- pė. Jis visą laiką Fordhamo uni- versitete dėsto meno dalykus. Ir ten yra išdirbęs bene keliolika metų.

Kas bus parodoje?

Parodoje bus išstatyti jo seniau- si darbai, net iš Paryžiaus moks-

lo dienų, Donelaičio iliustracijos, akvarelės iš 1939 metų, darytos Lietuvoje, Vokietijos laikotarpio piešiniai, na ir gausybė Ameri- kos laikotarpio. Čia bus nemaža akvarelių, piešinių, skulptūrų, a- liejinės tapybos.

Apžvalginėje parodoje bus lengva pereiti jo visą kūrybinį ke- lią ir palyginti, kaip jis keitėsi. O jis nesutojo vietoje, — ieškojo laisvesnės paprastesnės formos, bet jis visą laiką išlaikė savitą braižą. Net tokioje skulptūroje jis turi tą patį braižą, taip pat ir vitražuose.

Šia proga, sutikdami jo suka- tuvinę parodą, pridėkime ir svei- kinimus ir pagarbą. Viso to jis yra nusipelnęs už didelį savo darbštumą ir didelius darbus. Pridėkime ir linkėjimus — neat- duokite visų savo kūrybių ameri- kiečiams, palikite jų ir lietuvių tautai!

● Dailininkas Kazys Šimonis, gyvenęs Kaune, yra sulaukęs 83 m. amžiaus. Jis ir dabar tebe- dirba. Esama dailininko gerbė- jų, kurie prašo pakartoti seniai sukurtus darbus. Dailininkas gauna pensiją, bet ir džiaugiasi turįs progą parduoti savo pa- veikslius.

Pasikalbėjime su "Lit. ir Me- no" bendradarbiu (nr. 14) K. Šimonis sakė, jog mylis muzi- ką — dėl to jo kūryboje tiek daug muzikinių motyvų. Jis ypač domisi archeologija, isto- rija, metraščiais.

● Š. m. balandžio 13 d. Šiau- lluose įvyko senovinės muzikos vakaras. Išpildyti kūrinių: G. Palestrinos, Mozarto, Haendelio, Bacho ir kt. Teatro aktorjai skaitė Shakespeare, Petrarkos sonetus ir senųjų poetų eiles,

SAULĖ MIRTI NENORI

KAZYS BRADŪNAS

SAULĖ IR POETAS

Tirpydama padangių korį,
Varvantį žvaigždėmis,
Saulė mirti nenori,
Lygiai kaip mano širdis.

Numetusi mėlyną skraistę,
Aptaško ją spalvomis —
Saulė nori pažaišti,
Lygiai kaip mano širdis,

Svaigindamosi kūryba,
Zaidžia su ugnimi...
Palauk! Tu žariją dar gyvą
Nuoga ranka imi.

AITVARAS

Galiu ramiausiai gulėti
Ant sauso istorijos šieno,
Kai liepsnos pleškina klėtį
Ir nieko nežino,

Kad po pamatu kaista lobis
Baltų sidabrinų monetų —
Čia viskas bus mano grobis,
Kad niekam galvos neskaudėtų...

Galiu dar kiek palūkėti
Ant snuso istorijos šieno,
Kol tos liepsnos pleškina klėtį
Ir nieko nežino.

PUNKTUALIAI

Aš nenoriu nieko pakeisti
Po dangaus paslūgo —
Tegu žemė saulutėje kaista,
Tegu dreba spėje.

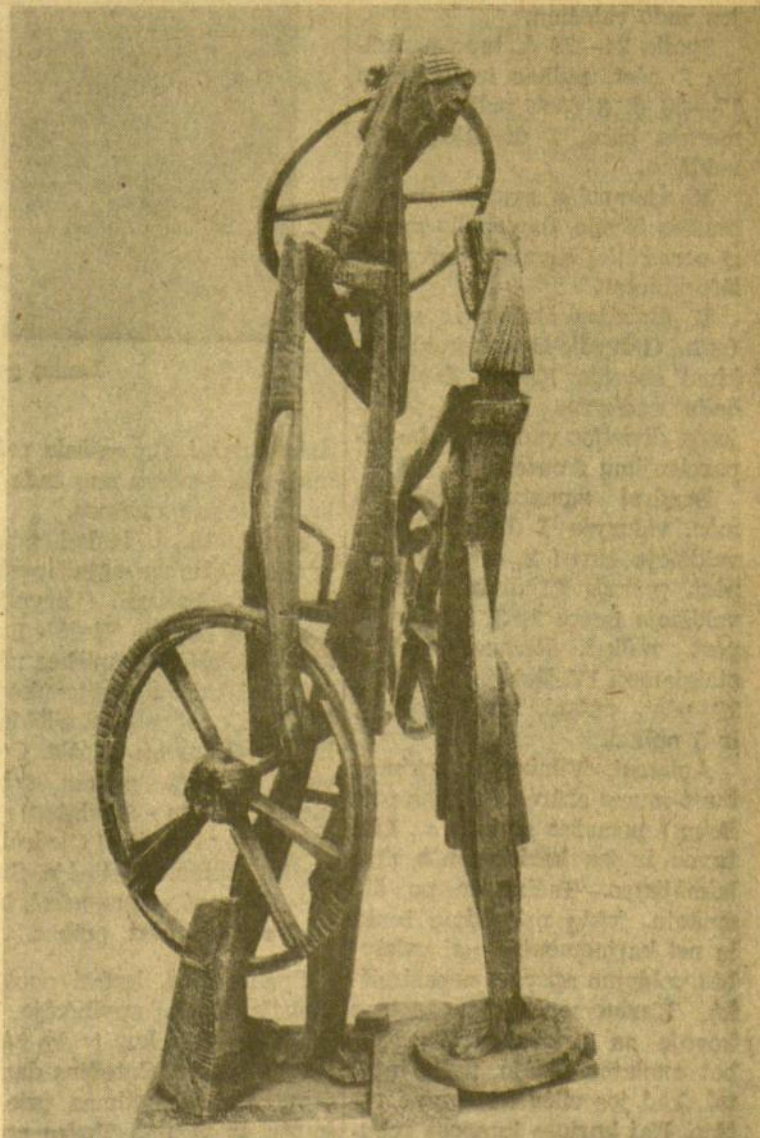
Aš tik noriu žinoti, kur veda
Nutiesti per pat širdį keliai,
Kai regiu jais ir ugnį ir ledą
Ateinančius punktualiai.

MALDA Į ŠV. JONĄ APAŠTALĄ

Tu niekad nebuvai apkaltas,
Turėjai vėto dvasią
Ir tulpių širdį,
Todėl glaudžiuosi prie tavęs.

Buvai svajotojas,
Gal būt, ir poetas,
Be kankinystės —
Ir man atrodo, kad mudu
Vienas kitą suprastume.

Sventas Jonai Apaštale,
Prašau tik vieno sau —
Išlikimybės poezijai.

V. K. Jonynas

Iš dailininko 40 metų kūrybinio darbo jubiliejinės parodos, atidaromos gegužės 22 d. Kultūros židiny, New Yorke.

Dviratininkai

Nuotr. V. Maželio

Kovos su lenkais prieš 50 metų Želigovskio puolimas

Trumpa istorinė 1920 metų karo veiksmų apžvalga

(Tęsinys iš praėjusio
šeštadienio)

Kovos su lenkais gen. Želigovskio kariuomenė

Užėmęs Vilnių, Želigovskis stengėsi išplėsti "Vidurinėsios Lietuvos" teritorijos plotą, o jeigu pavyktų, tai užimti ir visą Lietuvą. Jis sulaukė pasipirties, naujų dalinių — ypač daug kavalerijos, kurios sudarė dvi brigadas.

Spalio 10 d. lenkai užėmė Švenčionius. Pabrėžė buvo jau anksčiau lenkų užimta. Spalio 11 d. lenkai užėmė Nemenčinę. Tą pat dieną įvyko susirėmimas su lenkais prie Švenčionėlių, lietuviai atsigręžė ir išsilaikė Švenčionėliuose.

Spalio 10 ir 11 d., centre — I ir III divizijos baruose, vyko vien žvalgų susirėmimai, didesnių kautynių nebuvo.

Susidarė du fronto barai, kaip dar Vilniuje spalio 8 d. gen. S. Žukauskas ir buvo pramatus. Vienas į šiaurę nuo Neries upės, dešiniajame krante. Šiam barui vadovavo I divizijos vadas gen. St. Nastopka. Jo vadovietė kitojosi pagal kelią: Vilnius, Maišiogala, Širvintos, Ukmergė. Antrasis — į pietus nuo Neries, kairiajame upės krante. Vadovavo III divizijos vadas mjr. Ig. Musteikis, vadovietė persikėlė iš Alytaus į Kaišiadori, kur prastovėjo ilgą laiką.

Skiriamoji linija buvo Neries vaga.

Kairėje, I divizijai priklausė baras nuo Neries upės iki susitikimo su latviais Zarasų apylinkėje. Dešinėje, III divizijai priklausė baras nuo Neries upės į pietus, per Valkininkus, Varėną, Merkio upę iki Nemuno.

II divizijos baras Suvalkijoje buvo ramus, pravedus ten minėtą 12 km. neutralią zoną. Tad Suvalkijoje esančios II divizijos kariuomenės dalys buvo perkeltos į aktyvų frontą. Vienos buvo perduodamos I divizijos, kitos III divizijos vadų valdžion.

Spalio 5–7 d. buvo perkeltas 5 pėst. pulkas ir spalio 12–15 d. buvo perkeltas 10 pėst. pulkas į rytinį Nemuno krantą. Abudu pulkai perėjo III divizijos vado valdžion.

Spalio 24–29 d. tapo perkeltas 2 pėst. pulkas ir lapkričio 17–20 d. 8 pėst. pulkas į Ukmergės barą, I divizijos vado valdžion.

Marijampolės grupės štabas, esantis Simne, dar spalio mėnesį persikėlė į Kauną ir buvo ten išformuotas.

II divizijos štabas ir vadas (gen. Galvydis-Bykauskas) laikinai stovėjo Kaune. Divizijos dalis paskyrus kitoms divizijoms, divizijos vadas liko be įsipareigojimų fronte.

Bendrą sumetęs, lapkričio mėn. viduryje I divizijos vado valdžioje buvo: 2, 4, 7, 8 ir 9 pėst. pulkai. III divizijos vado valdžioje buvo: 1, 3, 5, 6 ir 10 pėst. pulkai. Rezervą sudarė steigiamoji IV divizija: 11, 12 ir 13 pėst. pulkai, kavalerijos 2 ir 3 pulkai.

Aplamai, Vilniaus netekimas buvo mums antras (pirmas prie Seinų) nemažas smūgis — Lietuvos ir jos kariuomenės pralaimėjimas. Tačiau ir po šių smūgių, jokių pakrikimo ženklų nei kariuomenėje, nei valstybės valdymo aparate nepasireiškė. Kariuomenės atsparumas kovoj su priešu nesumažėjo, bet nuolat didėjo, nežiūrint į tai, kad jos eilės kautynėse retėjo. Kai kuriose kuopose tebuvo likę tik po 40–50 vyrų. Tu-

KAZYS ALIŠAUSKAS

rint mažai artilerijos ir kavalerijos dalinių, veik visus kautynių sunkumus teko pakelti ir atlaikyti mūsų pėstininkams. Jie kovoje su priešu parodė didelį patvarumą. I kovą su priešu čia įsijungė ir mūsų karo aviacija su jau Lietuvoje paruoštais jaunais karo lakūnais. Jie rodė didelį aktyvumą, kovojo, buvo atkaklūs, be jokios baimės. Taipogi aktyviai reišėsi šauliai, saugodami susisiekimo kelius, tiltus ir susijūnimo bei ryšių priemones. Reikalui esant, ir jie stodavo į kovą su priešu. Turėjo nuostolių, nes nebuvo kautynėms paruošti, ypač taktine prasme.

Tačiau tiekimo ir evakuacijos srityje veik jokios pažangos nuo 1919 metų nebuvo padaryta. Rikiuotės dalis kamavo veik tie patys sunkumai ir nepritekliai.

Spalio 12 d. įvyko dar viena nemaloni staigmena. Latviai, pasinaudodami lietuvių karo su lenkais sunkumais, užėmė Ilukštą, Eglainės geležinkelio stotį ir priėjo iki buvusios Kuršo gubernijos ribos. Kėsinosi užimti ir Zarasus (žiūr. vyriausio štabo pranešimas 1920 m. spalio 12–13 d.). Lietuvos vyriausybė protestavo, bet ką nors daugiau daryti nebuvo pajėgi. Užimto krašto gyventojų daugumą sudarė lietuviai, latvių ten gyveno

Spalio 16 d. lenkai užėmė Valkininkų miestelį, tik geležinkelio stotis pasiliko mūsų rankose. Tą pat dieną lenkai buvo užėmę ir Rudiškės, bet buvo išvyti.

Spalio 17 d. lenkai antrą kartą puolė ir užėmė Švenčionėlius. Šiame fronto ruože lietuvių tebuvo mažos jėgos, tad mūsų sargybos pasitraukė į Palūšę - Kaltanėnai ribą.

Tą pat dieną lenkai pradėjo vykdyti stiprų puolimą pagal vieškelius: Vilnius - Širvintos ir Vilnius - Giedraičiai. Įvyko atkaklios kautynės Sudervė - Pikeliskės riboje. Pralaužti fronto lenkams niekur nepavyko. I divizijos dalys — 4, 7 ir 9 pėst. pulkai — atkakliai gynėsi. Lenkai vykdė puolimą, remiami gausios artilerijos ir šarvuotųjų. I divizijos dalys įvykdė priespuolius. Negalėdamos atsilaikyti vienoje pozicijoje, pasitraukė į kitą poziciją vos už kelių kilometrų ir vėl sustodavo gintis.

Želigovskis ir jo armijos štabas, matydamas, kad nebegalės pralaužti mūsų fronto tiesiu puolimu, sugalvojo apeiti mūsų I divizijos kairįjį sparną, tai yra įvykdyti manevrą. Turėdamas daug kavalerijos ir turėdamas savo žinioje perėjimus per Neries ir Žeimenos upes prie Nemenčinės ir Pabrūdės, sutelkė šioje apylinkėje visą kavalerijos brigadą. Spalio 20–21 d. ši kavalerijos brigada smogė į mū-

kėsi Valkininkai - Rudiškės - Rykantai riboje. Daugkartiniai lenkų puolimai buvo atremiami ir lenkai pasitraukdavo. Daugiau buvo judrus I divizijos baras, dešiniajame Neries upės krante.

Spalio 26 ir 27 d. lenkų kavalerija vėl apėjo mūsų kairįjį sparną ir privertė pasitraukti iš Giedraičių. Užėmė Videniškius ir spalio 27 d. Želvos miestelį. I divizijos vadas į Želvos apylinkę pasiuntė 7 pėst. pulko III batalioną (dviejų kuopų) vadovauja v. vyr. lt. T. Balno. Batalionas buvo paimtas iš Širvintų baro, nes divizija atsarginių dalinių neturėjo. Paskuboms į šį barą iš Jonavos buvo pasiųstas 2 pėst. pulko III batalionas, vadovaujamas kpt. E. Noreikos.

Vyr. lt. T. Balnas atvyko į Želvos apylinkę spalio 28 d. Naktį į spalio 29 d. jis užklupo lenkų raitelius, bėpolsiaujančius Bikonių kaime prie Želvos, padarydamas lenkams didelių nuostolių. Po šio smūgio vyr. lt. T. Balnas, atėmęs iš lenkų keliasdešimt arklių, pasitraukė į Paškonį kaimą poilsui.

Pavakarėje spalio 29 d. į Želvos apylinkę atvyko ir kpt. E. Noreika. Spalio 30 d. anksti rytą kpt. E. Noreika susitiko su vyr. lt. T. Balnu ir susitarė, bendrai veikiant, pulti lenkus. Puolimą pradėti naktį į spalio 31 d., spaudžiant lenkus Giedraičių kryptimi. Prie šio puolimo prisijungė dar vienas 9 pulko batalionas, atvykęs iš Mišniūnų kaimo.

Zelva ir Mateikiškių kaimas buvo užimti be kautynių. Čia veikė lenkų 13 ulonų pulkas, ku-

Lietuvos kariai apkausoje fronte prieš lenkus 1920 metų rudenį.

(Iš Br. Kvickio archyvo)

kaip lietuvių, taip ir lenkų. Nuostoliai abiejų pusių buvo dideli.

Po šių kautynių frontas kurį laiką stovėjo vietoje. I divizijos dalys buvo išsidėsčiusios šitaip: 4 pėst. pulkas — bare prie Musninkų; 7 pėst. pulkas — prie Širvintų ir Širvintose; 2 pėst. pulkas — Giedraičiuose ir 9 pėst. pulkas — Molėtuose ir į rytus nuo Molėtų. Tuo metu lenkai užėmė geležinkelio liniją nuo Švenčionėlių iki Turmanto geležinkelio stoties. Užėmimą atliko šarvuotų traukinių pagalba.

Paskutinės Širvintų - Giedraičių kautynės

Nuo lapkričio 1 d. užėmus Giedraičius, įvykdavo tik vietinio pobūdžio maži puolimai ir žvalgų susirėmimai. Frontas stovėjo vietoje gan patogiose pozicijose. Tarp Širvintų ir Giedraičių yra ilgas Dubingių ežeras. Lietuviai užėmė tarpelius, tad galėjo ir su mažomis jėgomis nebologai gintis.

Tautų Sąjungoje vyko derybos. Tautų Sąjunga, talkinama kontroles komisijos, kurios pirmininku buvo prancūzų plk. Chardigny, ruošėsi sustabdyti lietuvių ir lenkų karo veiksmus.

Gen. L. Želigovskis gerai žinojo, kad paliaubos bus; žinojo ir kokios sąlygos bei reikalavimai bus statomi, t. y. teks sustoti kariauti ten, kur nurodyta laiku kariuomenės dalys stovės. Tad ruošėsi ir paskutinį kartą užsimojo Lietuvos teritorijos

plotu užimti tiek, kiek tik pajėgs. Kitaip sakant, kiek laikas ir sąlygos leis pasiekti.

Lapkričio 17 d. lenkai įvykdė paskutinį puolimą. Šiam puolimui Želigovskis sudarė dvi pėstininkų ir vieną kavalerijos rinktines. Puolimo planas (apytikriai) buvo toks:

Viena rinktinė (4 batalionai) puola Širvintos - Ukmergės kryptimi. Reiškia puola 7 pėst. pulką.

Antra rinktinė (4 pėst. batalionai) puola Giedraičiai - Zelva - Ukmergė kryptimi. Prie Ukmergės šios rinktinės susitinka. Užėmus Ukmergę, puola Jonava - Kaunas kryptimi. Antroji rinktinė veikė prieš 2 pėst. pulką.

Trečią rinktinę sudarė kavalerijos brigada (11 eskadronų). Ji turėjo tokį uždavinį: saugoti puoliančiųjų lenkų pėstininkų sparną ir pulti Videniškių - Balninkai - Kurkliai - Kovarskas - Taujėnai - Kėdainiai kryptimi. Kaip matome, lenkų užsimojimams buvo labai dideli. Viso lenkų smogiamąją grupę sudarė: 8 pėst. batalionai ir 11 kavalerijos eskadronų.

Lietuviai šiame fronto ruože turėjo 5 pėst. batalionus ir vieną kavalerijos eskadroną. Kiek lenkai turėjo artilerijos, nėra žinios; lietuviai turėjo pusantros baterijos.

Želigovskio planas buvo geras, bet jam įvykdyti trūko jėkų kariuomenės dalys stovės. Tad ruošėsi ir paskutinį kartą užsimojo Lietuvos teritorijos

Želigovskis, siųsdamas brigadą į mūsų kariuomenės užnugarį, tikėjosi, kad ši brigada užgąžuos daug lietuvių pėstininkų, tad lietuvių frontas susilpnės ir pakriks. Tačiau taip nebuvo; lenkų brigados veiksmai buvo tik sektami. Gen. S. Žukauskas įsakė pirma sumušti lenkų pėstininkus ir tik paskiau eiti gaudyti lenkų raitelių. Želigovskiui čia nepavyko.

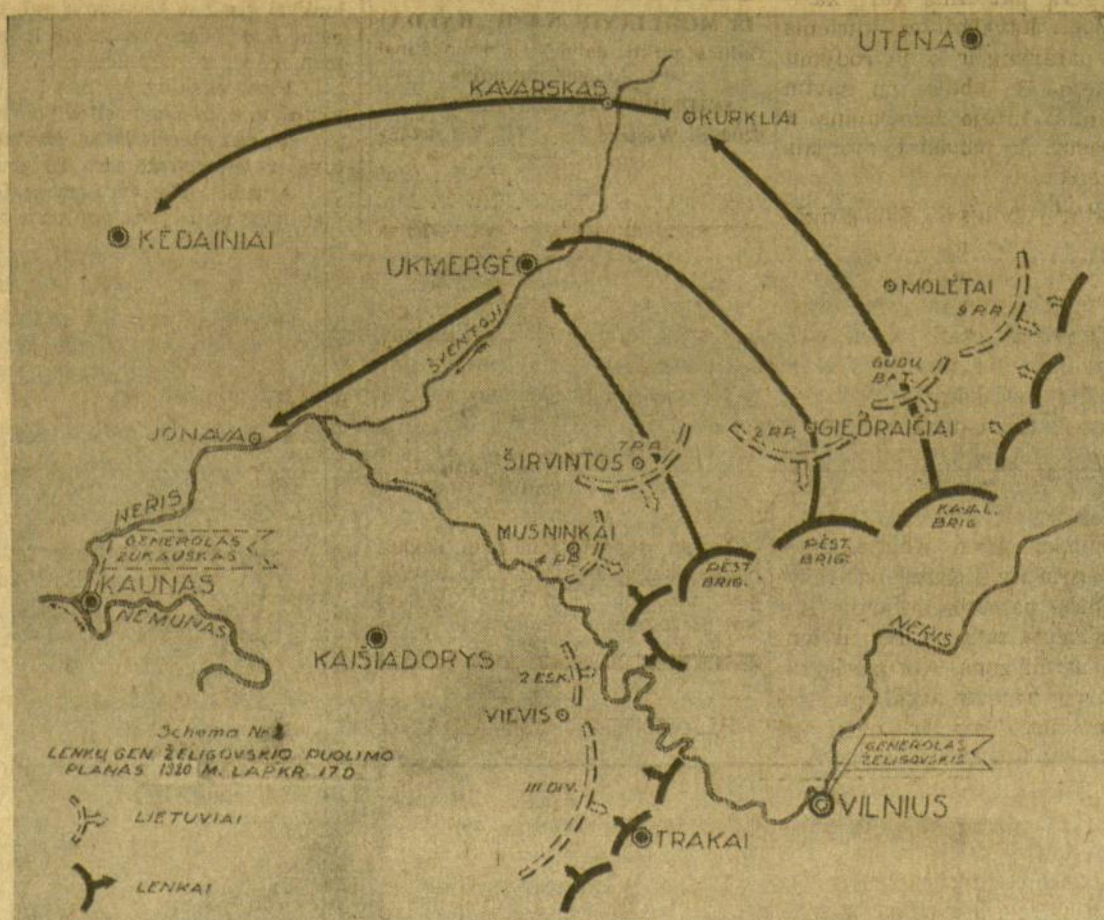
Lapkričio 17 d. anksti rytą lenkai pradėjo puolimą. Puolė 4 pėst. pulką prie Musninkų, 7 pėst. pulką prie Širvintų ir 2 pėst. pulką prie Giedraičių.

Kavalerijos brigada tuoj prasiveržė tarpkelyje tarp Giedraičių ir Dubingių ežerų. Toliau nekiludoma, ji žygiavo Videniškių - Balninkai - Kurkliai - Kovarskas ir t. t. kryptimi, kaip jai ir buvo Želigovskio nurodyta. Brigados žygį sekė tik mūsų raiteliai ir lėktuvai. Pakelėje persekiojo šauliai.

Tuo metu lenkų pėstininkai užklupo, jiems nepavyko prasižūti pro mūsų frontą. O jie tikėjosi šitai atlikti labai greitai. 7 pėst. pulkas prie Musninkų, kuris buvo puolamas atskirose lenkų rinktinės, atsilaukė savo pozicijose ne tik lapkričio 17 d., bet ir 18–20 d. Pulkas vykdė net keletą kontrapuolių. Pulku vadovavo kapitonas J. Vairakis.

7 pėst. pulkas prie Širvintų ir 2 pėst. pulkas prie Giedraičių atkakliai gynėsi. Abudu pulkai gynė labai plačius barus, buvo

(Nukelta į 5 pusl.)

Lenkų gen. Želigovskio 1920 m. lapkričio 17 d. puolimo planas

labai mažai. Su mažais pakeitimais šis kraštas nuo tada taip ir liko latvių rankose.

Spalio 13 d. lenkai pradėjo puolimą Vilnius - Maišiogala ir Vilnius - Paberžė kryptimis. Kautynės vyko Riešė - Bukiškių - Geležiai - Papiškės riboje. I divizijos dalys pasitraukė į Silėnai - Sudervė - Pikeliskiai ribą ir vėl sustojo gintis. Centre veikė 7 pėst. pulkas (abipus plento Vilnius - Širvintos); kairėje, prie vieškelio į Giedraičius, 9 pėst. pulkas; dešinėje, Sudervė - Kernavė - Musninkai, kryptimi veikė 4 pėst. pulkas.

Spalio 15 d. lenkai puolė III diviziją, Trakų apylinkėje. Užėmė Rykantus, kur įvyko atkaklios kautynės. Sutelkus daugiau jėgų, lenkų puolimas prie Rykantų ir visame Trakų apylinkės bare buvo sustabdytas.

II divizijos užnugarį. Pasiekė Giedraičių ir Širvintų apylinkes. Netoliese Širvintų Jodelių kaime spalio 21 d. užklupo mūsų I divizijos štabą. Sargyba palaukė atjojančius lenkus savais ir įsileido į kaimą. I-os divizijos vadas gen. St. Nastopka pateko į lenkų nelaisvę. Pagrobė gen. St. Nastopką ir sušaudė vietoje keletą karių, paimtų neįsivę, lenkai pasitraukė į rytus.

Šis lenkų manevras privertė I divizijos dalis pasitraukti į Kernavė - Musninkai - Širvintos - Giedraičiai ribą. I-os divizijos vadovavimą perėmė plk. lt. E. Adamkevičius. Divizijos vadovietė persikėlė į Ukmergę.

Lietuviams pasitraukus, spalio 23 d. lenkai užėmė Maišiogalą ir Paberžę.

III divizijos dalys tvirtai lai-

rie buvo pasitraukę, norėdami išvengti lietuvių netikėto puolimo naktį. Spalio 13 d. auštant ir tęsiant žygį į Giedraičius, pirmasis susirėmimas su lenkais įvyko prie Bastūnų kaimo. Lenkai pasitraukė. Besitraukiantieji lenkai buvo užklupti mūsų prieš pusnės kaimo. Po trumpų, bet atkaklių kautynių lenkai pasitraukė. Prie Bekupių dvaro lenkai sulaukė pasipirties, artilerijos ir pėstininkų. Jie susitelkė čia gintis. Pavakarėje spalio 31 d. prie Bekupių dvaro įvyko aršios kautynės su lenkais. Mūsų kariai nebeturėjo artilerijos. Laikė šių kautynių žuvo vyr. lt. Juozas Andriūnas. Tamsiant kautynės pasibaigė. Naktį į lapkričio 1 d. lenkai pasitraukė, ir lietuviai užėmė Giedraičius. Užėmus Giedraičius, buvo

rasta daug sužeistų kareivių,

NEW RATES

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
JOHN PAKEL, Sr., Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE.
HOURS: Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4 Thurs and Friday 9 to 8 Sat 9 to 12:30

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS
INSURED
\$20,000

Kovos su lenkais

(Atkelta iš 4 psl.)

plačiai išsiskleidę. Tai sudarė sąlygas lenkams apėiti mūsų 2 ir 7 pėst. pulkų sparnus, vykdyti abipusį pulkų apsupimą. Tačiau centre abudu pulkai atsilaikė veik išties lapkričio 17 d. Puolimui lenkai panaudojo auto šarvuotus. Vieną šarvuotąjį 2 pėst. pulko 7 kuopa sudaužė ir paėmė, kiti paspruko pasitraukdami.

Šių kautynių metu prie Širvintų žuvo 7 pėst. pulko leitenantas Zigmas Tiška ir sunkiai buvo sužeistas 2 pėst. pulko III bataliono vadas kpt. E. Noreika. Batalioną tuoj perėmė vadovauti karn. A. Butkūnas, ir kautynės buvo tęsiamos iki vėlyvo vakaro. Pavakare 2 ir 7 pulkai pasitraukė. Lenkai užėmė Širvintas ir Giedraičius. Mūsų nuostoliai buvo maži.

7 pėst. pulkas iš Širvintų pasitraukė Ukmergės link vos kelių kilometrų ir sustojo pozicijoje prie Viesų kaimo gintis. 2 pėst. pulkas naktį lapkričio 18 d. pasitraukė į Želvą ir k'tą naktį pasitraukė į Lyduokius.

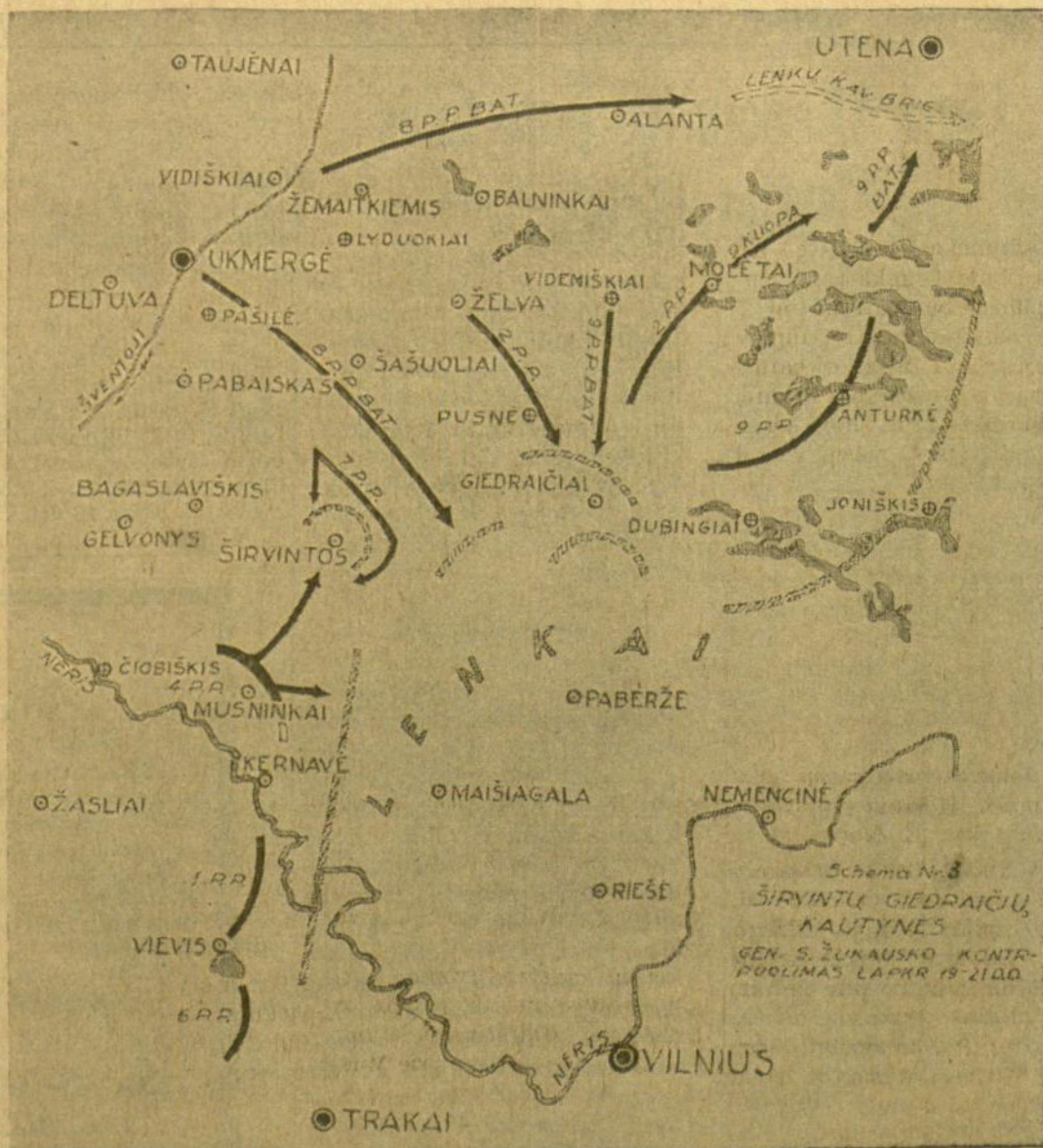
Nekokia padėtis susidarė 9 pėst. pulkui, kuris veikė mūsų kariuomenės kairiajame sparne. Molėtai - Utena apylinkėse. Pulkas kelių dienų buvo visai atskirtas nuo savųjų. Pulko vadas sutelkė savo dalinius: Anturkė, Molėtai, Alan'a, Utena apylinkėse ir taip išbuvo iki lapkričio 20 d., kol situacija pasikeitė.

Lapkričio 18 d. Širvintų bare lenkai stovėjo vietoje, bet Giedraičių bare lenkai tęsė puolimą ir užėmė Želvą.

Į Ukmergę atvyko armijos vadas gen. S. Žukauskas ir perėmė viso šio fronto ruožo vadovavimą. Iki gen. S. Žukausko atvykimo čia frontui vadovavo I divizijos vadas p.lk. lt. E. Adamkevičius drauge su štabo viršininku kpt. J. Lanskonskiu. I divizijos vadas ir jo štabas dabar taikino gen. S. Žukauskui, visi veikė bendrai ir darniai.

(Pastaba. Pulk. K. Zukas savo knygoje "Žvilgsnis į praeitį", išleistoje 1959 m. JAV, yra parašęs, kad gen. S. Žukauskas Širvintų - Giedraičių kautynių metu medžiojo su grafu Pšezdec-kiu Rokiškyje. Visa tai netiesa).

Lapkričio 19 d. 7 pėst. pulko vienas batalionas (200 vyrų), kreipė prieš lenkų Širvintų ir vyr. lt. T. Balnui vadovaujant, Giedraičių rinktines.

Širvintų - Giedraičių kautynės: gen. S. Žukausko kontrpuolimas 1920 m. lapkričio 19-21 d.

užėjo į lenkų Širvintų rinktinės užnugarį ir stipriai smogė. Paėmė 2 patrankas ir keliadešimt belaisvių. Tuo metu kitas batalionas, mjr. Kerbeliui vadovaujant, iš Viesų kaimo taigiai puolė Širvintas. Lenkų Širvintų rinktinė buvo išblaškyta ir priversta pasitraukti. Širvintos buvo užimtos. Tačiau pavakare 7 pėst. pulkas pasitraukė, prieš nespaudžiamas. Pasitraukė štai kodėl. 7 pėst. pulko vadas mjr. Vl. Reklaitis dar lapkričio 18 d. vakare gavo I divizijos vado įsakymą pasiūsti vieną batalioną į Šašuolių apylinkę 2 pėst. pulkui į pagalbą, kuris vis traukėsi. Tad pulko vadas, turėdamas mažai žalos, tik du batalionai nesitikiėjo išsilaikyti Širvintose, tad ir pasitraukė į poziciją prie Viesų kaimo. Atvykęs į Ukmergę armijos vadas gen. S. Žukauskas įsakė batalioną grąžinti 7 pėst. pulko vado valdžiai. Jo vietoje armijos vadas pasiuntė 8 pėst. pulko vieną batalioną, kuris atvyko iš Jonavos per Ukmergę. Visas turimas jėgas armijos vadas nuvydė prieš lenkų Širvintų ir vyr. lt. T. Balnui vadovaujant, Giedraičių rinktines.

Lapkričio 20 d. lietuviai pradėjo priešpuolį, ir 2 pėst. pulkas užėmė Želvą ir Balninkus. Nežiūrint nuovargio, patirto kelių dienų ir naktų kautynėse ir žygiuose, karių nuotaika, prasidėjus priešpuoliui, pakilo. Pasirūšimas nugalėti priešą buvo labai didelis. Geros įtakos turėjo ir gen. S. Žukausko atvykimas į Ukmergę. Su dalių vadais, kariais net su kuopų vadais, gen. S. Žukauskas dažnai kalbėdavo telefonu. Ad apie jo atvykimą fronte visi tuoj sužinojo.

Lapkričio 21 d. 7 pėst. pulkas antrą kartą puolė ir užėmė Širvintas. Puolant vyr. lt. T. Balnui su savo batalionu antrą kartą įvykdė lenkų apėmimą. Lenkai pasitraukė, bet šiuo kart su mažesniais nuostoliais.

8 pėst. pulko vienas batalionas užėmė Alonis.

2 pėst. pulkas drauge su 9 pėst. pulko vienu batalionu užėmė Giedraičius. Kautynės pasibaigė temstant. Lenkų pėstininkų rinktinės buvo nugalėtos. Lietuviai grįžo į pozicijas iš kurių prieš 4 dienas pasitraukė.

Tautų Sąjungos kontrolės komisijos pirmininko plk. Charidgny buvo įsakyta karo veiksmus sustabdyti lapkričio 21 d. 9 valandą ryto. Tad lietuviai puolė ir kariavo jau draudžiamu laiku. Tačiau lenkų kavalerijos brigada karavo dar iki lapkričio 24 dienos. Tad selvonų nevykdė ne tik lietuviai, bet ir lenkai.

Nuostolius patyrė ir armijos vadas gen. S. Žukauskas. Buvo įsakta surinkti ir pasiūsti visus raičius armijos vado nurodytose vietose. Kol tie buvo sutelkti, lenkų kavalerijos brigada pati neapėjo. Lapkričio 24 d. prie Labarovo ji prisijungė prie savųjų su labai pavargusiais žmonėmis ir arkliais. Lenkų raiteliai jau patys vedė arklius, bet nejo. Arkliai buvo arkani ir užvartyti, ir nebebuvo laiko nei šerti, nei pirdyti. Taip buvo brigados paskutinėmis žygio dienomis.

Kovė su šia brigada kariuomenės dalių mažai dalyvavo: maži komendantūros dalinėliai, drausmės kuopa (prisijungė vėliau) ir keletas mūsų raitelių būrių. Aktyviausiai su šia brigada kovojo mūsų šauliai. Jie luodavo ir paleisdavo arba su brigada daugiausia kenkė ir nuostolių padarė. Brigada belaisvių neėmė, sugautus mūsų karių — uniformuotus, nugink-

mūsų kovos su lenkais, kurios vyko prieš 50 metų.

*

Paliautoms įvykus, buvo kalbama ir spaudoje rašoma, kad Želigovskio armija buvo sumušta ir lietuviai lengvai galėjo Vilnių atimti. Tautų Sąjungos kontrolės komisija, pildyti teiki-fo, sustabdė žygi ir kautynes, kad tik Želigovskis pasiitų Vilnių. Taip samprotavusių vyr. ir debar. Nesiginčysiu, nes tai mažai ką pagelbėjo. Po to a-ko debar yra "au šio-o-o-o" kad Želigovskis iš tikrųjų kreipėsi į J. Pšudskį, prašydamas padar-bos nes lietuviai smūgis prie Širvintų ir Giedraičių buvo garė-tinai stiprus. Bet pagelbos ne-gavo, nes įvyko paliaubos. Ta-čiau reikia žinoti ir lietuvių tro-mėini pajėgumą. Fronte esan-čių kariuomenės dalių gretos buvo gerokai praretėjusios. Re-zervai dar nebuvo paruošti. 2 pėst. pulkas, kuris prie Seinų gerokai nukentėjo, i kovą su lenkais prie Giedraičių stojo, ri-kiuotė turėdamas 14 karinini-ko, iš kurių per 3 savaites tik 6 beliko. Tad su kuo ir kuo žy-giuo? Pamenų, kad lapkričio 22 d., kautynėms pasibaigus, stovėjome ir žemėlapi žiūrėda-mi galvojome kur mes sustos-i-me, eigu lenkai nesilaikys pa-liaubų ir puls. Apie pagalbą lengvai kalbama ir parašoma, bet sunkiai ji realiai gaunama. Patarimai taipgi lengvai duoda-mi

Bendrai įvertinant 1920 metų lietuvių kovas su lenkais, tenka pasakyti, kad klaidų darė ne vien lenkai, bet ir lietuviai. Lie-tuviai su lenkais gyveno ir gy-vens kaimynystėje, tad turi abiejų surasti bendrą kalbą — susitarti ir atstovie panašių klaidų vengti. (Pabaiga)

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDŲ
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai
10% iki 30% nuolaida
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western Tel. GR 6-4421

FLORIDOJE
Dabar pasidėda maloniusias va-sarotimo laikotarpis, ir jūros vanduo tikrai viliojantis.

NORWYN APTS.
126 Ocean Drive
Miami Beach, Fla. 33139
Tel. 672-4903

Zymiai atpigino kambarių kainas. Nepraileiskit progos praleisti atostog-sias malonios LIETUVIŠKOJ dval-sioj gražiausiame paplūdimyje.

PLATINKITE "DRAUGĄ".

Naujas A. Solženicino romanai

Nobelio premijos laureato A. Solženicino bičiuliai pranešė amsterdamiškio "Telegrafo" ko-respondentui Maskvoje, kad ra-šytojui niekaip nepavyko gauti leidimo naujam romanui "1914 metų rugpjūtis" spausdinti, nors jame aprašomas ne Stalino laikotarpis, o epizodai iš pirmojo didžiojo karo.

Sovietų leidyklos net nesitei-kė atsakyti į rašytojo pasi-ei-ravimus. Po Brežnevo grasini-mo tai turėtų būti. Partijos su-važiavime praneškė, kad "ra-šytojai praeitį ir Solženicina, nenusipelnė nieko kito, kaip tik vienerandę rašyti".

Sovietų L. ok-tija daro daug kliūčių rašytojų premijos sumai. Kau žinome, ji vi-siškai etrukde pasiimti premiją Michailui Solochovui (1965 m.).

Nors sovietų įstatymai ir lei-džia rašytojams gauti pinigų iš užsienio svetima valiuta, Solže-nicino premiją perkrikštijo į "dovana" ir reikalauja iš jo,

kad 35% jos paimtų rubliais ir, žinoma, fantastiškai žemu kur-su.

Sovietų Sąjungoje veikia "specialios parduotuvės", kurio-se galima gauti visko, tik mo-kėti reikia užsienio valiuta. Sol-ženicinas paprasė išmokėti jam 3,000 dolerių avanso iš priklausiančių šimto tūkstančių, bet lei-dimo, nei kokio paaiškinimo at-kymo lig šiol negavo.

Iš Šveicarijos pranešama, jog A. Solženicinas pavedė Zueri-cho advokatui F. Cheebui rūpi-nis, kad naujojo romano neiš-leistų Vakarose be specialaus sutikimo. Rašytojas nori tuo būdu apsidrausti, kad nebūtų progos sovietų KGB naujiesi kaltinimams ir areštui.

RASYTOJŲ BIOGRAFIJA

Talentinga rašytoja, laikraš-tininkė, konvertitė Clare Boothe Luce plačiau aptariama naujo-je biografijoje: "Clare Boothe Luce: A Biography". Parašė Stephe Shadegg. Išleido Simon & Schuster. Kaina 7 dol. 95 ct.

B R I G H T O N
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME
LOANS

SAVINGS
INSURED

Serving the Lithuanian Community
67 years with personal attention.

4071 Archer Ave. (West of California Ave.)
Chicago, Illinois 60632 Tel. LA 8-248

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Walter Rask - Rasčiausko vadovaujamas kelionių biuras praneša, kad dar yra vietų keturiose ekskursijose į Lietuvą. Pirmosios dvi grupės — gegužės mėn. 27 ir birželio mėn. 16 d. — deja, jau užpildytos. Norintieji prisijungti prie ekskursijų ir dar šią vasarą aplankyti gimines Lietuvoje gali registruotis į sekantias grupes: liepos mėn. 6 d. (dar yra kelios laisvos vietos), liepos mėn. 19 d., liepos mėn. 26 d. ir rugpjūčio mėn. 9 dieną.

Visos ekskursijos bus Lietuvoje net 11 dienų — Vilniuje, Druskininkuose ir ekskursijos po vieną dieną į Kauną ir į Trakus.

Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo organizuoti keliones į Lietuvą ir jau nuvežė virš 20 grupių.

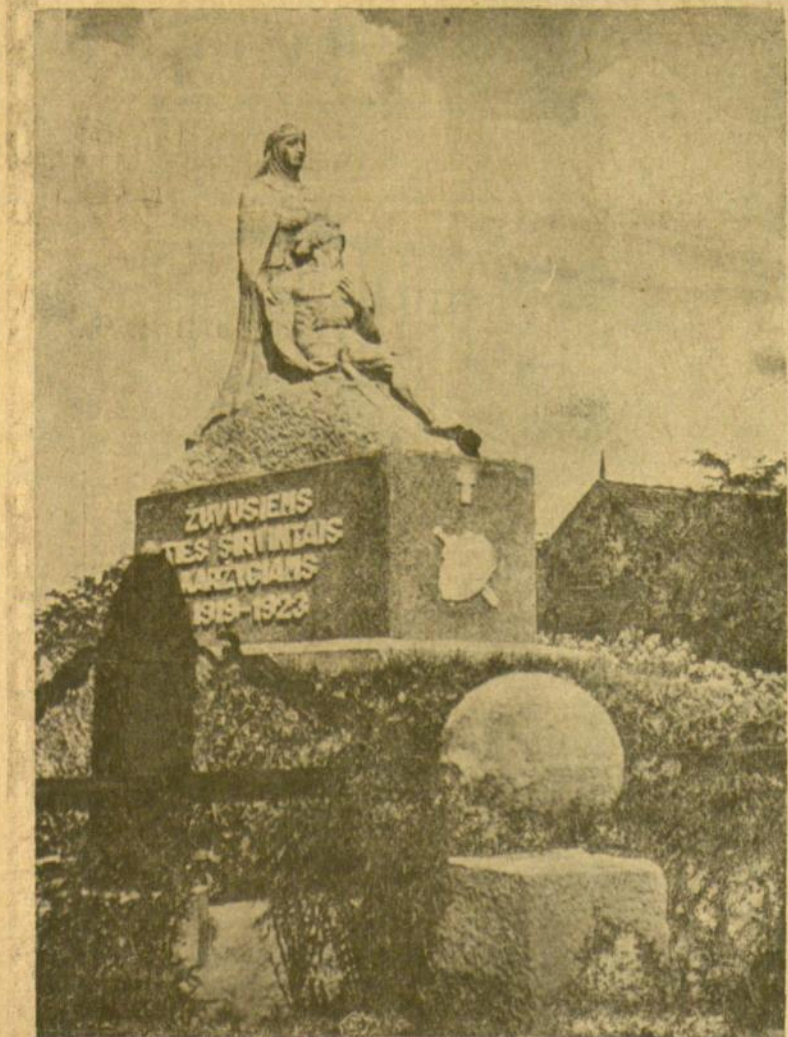
American Travel Service Bureau per ilgą eilę metų organizuoja šias keliones — yra patikima ir patyrusi įstaiga, jų grupės sujungia keliaujančius Amerikos ir Kanados lietuvius. Jei nesate dar Amerikos piliečiai — mes jums patarsime ir paaiškinsime apie kelionei reikalingus dokumentus ir padėsime juos parūpinti.

Patyre palydovai lydi kiekvieną mūsų grupę ir rūpinasi visais keliaujančių reikalais. Mūsų grupės pakeliui atgal dar stovėja Romoje, taigi ta padis proga ne tik aplankyti gimines Lietuvoje, bet ir turėsite galimybių apžiūrėti gražiausią Europos miestą.

Nedelskite registruotis — laisvų vietų skaičius kas dieną mažėja, o dalyvių skaičius yra ribotas. Visos išvykimo datos garantuotos — kainos nustatytos ir yra pigesnės, negu bet kur kitur už 21-os dienos kelionę.

Visais kelionės reikalais ar iškvietimui giminių iš Lietuvos kreipkitės į:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643 Telefonas 238-9787

Istaigos darbo vandis: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro; kitomis dienomis ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popietį.

Paminklas žuvusiems nepriklausomybės kovose ties Širvintais. (Iš Br. Kvicko archyvo)

**SATISFACTION
GUARANTEED
AND
YOUR MONEY BACK**
(PLUS INTEREST)

**STANDARD
FEDERAL**

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
ASSETS OVER \$149,500,000. RESERVES OVER \$13,500,000.
OFFICE HOURS:
Monday, Tuesday, Thursday & Friday 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wed., no business transacted

1971 PLYMOUTH-CRICKET \$1915.00

MOSŲ SPECIALYBĖ PLYMOUTH-CHRYSLER
STATION WAGON

"Važiokite su savo vasarnamiu"

BALZEKAS MOTORS
PLYMOUTH — FURY — VALIANT — G T X
ROADRUNNER — BARRACUDA — DUSTER
4030 Archer Avenue Tel. — VI 7-1515

Jie kедens išeivijos kultūrinę politiką

Lituanistikos Instituto suvažiavimų metu JAV LB Centro valdybos ruošiamo simpoziumo dalyviai

Svarstybos (simpoziumas) Ateitininkų Federacijos vadas įvyks Chicagoje gegužės 29 d. 1983-87 m. Daug yra tiktai vakare Mid America Inn., 5001 West 79th Str. Svarstybių tema "Išeivijos kultūrinė politika".

Simpoziumui vadovauja:

Dr. Kęstutis Keblys, chemikas, gimęs 1933 m. Šakiuose, 1959 m. baigė lietuvių gimnaziją Gredenc, Vokietijoje. JAV 1955 metais North-eastern universitete gavo bakalauratą, 1957 m. Purdue universitete magistrą ir 1963 m. chemijos daktaro laipsnį. Nuo 1955 m. pradėjo dėstyti chemiją Purdue universitete, o nuo 1962 m. dirba Ethyl bendrovės tyrimų skyriuje, Detroite. Jis reiškiasi ir lietuvių ideologiniame, visuomeniniame gyvenime ir literatūroje. 1953-54 m. buvo Studen-

Kęstutis Keblys

tų ateitininkų sąjungos pirmininkas ir redagavo anglų kalba SAS biuletenį. 1962-65 Sandraugų ateitininkų sąjungos sekretorius, Ateitininkų Federacijos valdybos narys. Lietuvių bendruomenės Detroito apylinkės pirmininkas 1965, JAV LB tarybos narys. Literatūrinėmis ir kitomis temomis rašo Aiduose, Drauge, Ateityje, Literatūros Lankuose, Akiračiuose ir kt. 1955 m. už novelę "Vėdrosis" laimėjo Studentų sąjungos premiją. K. Bradūno redaguotai knygai "Lietuvių literatūra svetur" 1968 m. parengė skyrių apie romaną.

Simpoziumo nariai:

Dr. Juozas Girmius, gimęs 1915 m. Sudeikiuose, Utenos apskr., filosofas egzistencialistas. 1932 m. baigė Utenos gimnaziją, studijavo filosofiją PDU, Leuvaino, Friburgo, Šarbone universitetuose. 1941-44 m. VDU filosofijos fakultete dėstė filosofiją ir kitus dalykus. Vokietijoje mokytojavo Nuertingeno ir Sewaebische Gmuende lietuvių gimnazijose. 1949 m. atvyko į JAV. 1951 m. Montrelio universitetas Kanadoje suteikė jam filosofijos daktaro laipsnį. Daug rašo įvairiomis filosofinėmis temomis įvairius kolektyvinius leidinius. Žymiausias jo veikalas yra: Tauta ir tautinė ištikimybė (1961). Žmogus be Dievo (1964), Ideals ir laikas (1969). Šiuo metu rašo: Lietuvos filosofijos istoriją ir Prof. Prano Dovydaičio biografiją. Buvo Lietuvių Enciklopedijos redaktorius ir nuo 1965 Aidų žurnalo redaktorius. 1964 m. išrinktas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos nariu mokslininku. Visuomeninėje veikloje JAV Lietuvių bendruomenės tarybos narys 1955-58 m. Ateitininkų Federacijos tarybos narys 1957-64.

Dr. Kazys Ambrozaitis, medicinas radiologas, gimęs 1918 m. Naukaimio km., Kimkaičių v., 1938 baigė Raseinių gimnaziją, 1941-44 m. studijavo mediciną VDU. JAV įsigijo radiologo specialybę. Visą laiką dalyvauja visuomeninėje veikloje. 1940 m. jis Pavasario sąjungos sporto instruktorius ir CV narys. 1944 m. Gajos korporacijos pirmininkas. 1950-51 m. redagavo Ateitį. Nuo 1968 m. JAV Lietuvių bendruomenės ir Lietuvių fondo narys, šiuo metu Lietuvių fondo centro valdybos pirmininkas. Bendradarbiauja spaudoje.

Vytautas Kavolis, gimęs 1930 m. Kaune, sociologas. Gimnaziją baigė Hanau, Vokietijoje. 1949 m. Amerikoje sociologiją ir antropologiją studijavo Wisconsin, Chicago ir Harvardo universitetuose, pastarajame įsigydamas daktaro laipsnį. Visuomeninėje veikloje aktyviai reiškėsi lietuvių studentų sąjungoje, 1952-54 m. buvo jos pirmininku. Visą laiką buvo vienas pagrindinių Santaros šviesos žurnalo redaktorių. Nuo 1964 yra Dickinson kolegijos (Carlisle, Pa.) profesorius ir sociologijos — antropologijos skyriaus vedėjas. Plačiai bendradarbiauja savo srities amerikiečių mokslo žurnaluose. Lietuvių k. suredagavo leidinį Lietuviškasis liberalizmas (1959), parašė knygas: Žmogaus genezė: psichologinė Vinco Kudirkos studija (1963), Nužemintųjų

Kazys Ambrozaitis

Vytautas Kavolis

Juozas Girmius

Vytautas Kavolis

generacija: egzilio pasaulėjautos eskizai (1968) ir kt.

Jonas Kavaliūnas, pedagogas, gimęs 1915 m. Druskių km., Biržų apskr. 1931 m. baigė Biržų gimnaziją. Germanistiką ir pedagogiką studijavo VDU 1931-1935 ir Vilniaus universitete 1941-42 m. Studijas gilinavo Vokietijos ir JAV universitetuose. 1937-44 vokiečių kalbos mokytojas Marijampolėje, Giedraičiuose, ir Biržuose. Vokietijoje 1945-49 Lietuvių bendruomenės švietimo įgaliotinis prancūzų zonoje. Nuo 1958 m. mokytojuja amerikiečių mokyklose Indiana valstybėje dėstydamas vokiečių kalbą. 1962-63 m. Chicagoje buvo Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos vedėjas. Nuo 1967 m. JAV LB švietimo tarybos pirmininkas. Veiklus bendruomenininkas, rūpinasi švietimo reikalais ir lituanistinėmis mokykloms vadovėlių leidimu. Ateitininkas nuo 1928 m.

KRONIKA

• "Dailės" paroda atidaroma Šandien, 7 v. v. Čiurlionių galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje. Joje dalyvauja 17 grupės dailininkų su 55 darbais. Šalies dominuojantis tapymas bus išstatyta grafika, skulptūra ir audiniai. Paroda galima aplankyti savaitgaliais nuo 10 v. r. iki 9 v. v. ir savaitės vakarais nuo 7 iki 9 v. v. Uždaroma kita sekmadienį, geg. 23 d.

Apie dabarties teatrą

Išleista nauja papildyta laida studijinio veikalo: "The Contemporary Theatre: The Significant Playwrights of Our Time". Autorius — Allan Lewis. Išleido Crown leidykla, kaina 5 dol. 95 ct.

LKM Akademijos penktasis "Metraštis"

(Atkelta iš 1 psl.)

konspektyviai, su istoriko atsargiu tikslumu pateikdamas Lietuvos vyrų ir moterų vienuolynų kūrimosi ir sunaikinimo duomenis. Informacijos rūpestingai dokumentuotos, privedamos iki paskutinių dienų, apimant ir vienuolynus išeivijoje. Nustembame sužinoję, kad Lietuvoje XVIII šimtetyje, prieš rusų okupaciją, buvo 329 vienuolynai su maždaug 4,000 vienuolių. Caristinė okupacija, ypač sukilimų, vykdė intensyvių vienuolynų naikinimą.

Prof. P. Rabikauskas apie jėzuitus Vilniuje

Istorikas Paulius Rabikauskas, S.J. duoda gausų pluoštą medžiagos senojo Vilniaus universiteto istorijai, pateikdamas duomenis apie pirmuosius jėzuitus Vilniuje ir apie pirmuosius lietuvius jėzuitus. Pasinaudojant archyvuose surinkta medžiaga, informuoja, kad pirmieji Vilniaus kolegijos dėstytojai buvo įvairių tautybių: ispanų, anglų, čekų, olandų, možūrų, lenkų, škotų, airių, kroatų, vokiečių, belgų ir kitų. Metams praslinkus nuo kolegijos įsteigimo, Vilniuje gyveno 34-ri įvairių tautybių jėzuitai. Pirmieji lietuviai jėzuitai Vilniuje atsirado 1570-1571 m.: br. Paulius Vaicevičius, br. Stanislovas Svirys, br. Grigalius Jurgevičius, br. Paulius Bolesta, klier. Kasperas Moraris ir kiti. 1573 m. Vilniuje jau buvo bent 12 lietuvių jėzuitų.

Dr. J. Jakštas apie Mažosios Lietuvos gyventojus

Toliau šiame metraščio tome randame išsamią istoriko Juozo Jakšto studiją apie Mažosios Lietuvos apgyvendinimą iki XVI amžiaus pabaigos. Tai tęsinys iš Metraščio IV tomo. Dr. Jakštas rašo jau kelintą studiją apie Kryžiuočių ordino laikus ir šiame kūriny duoda gausios, smulkios medžiagos, liečiančios Mažosios Lietuvos kraštovaizdį kryžiuočių ordino nukariavimo metu, rašo apie to laiko M. Lietuvos gyventojus, sodybas, miškus, ypač domėdamais Nadruvos ir Skalvos gyventojų naikinimu, duodamas duomenų M. Lietuvos rytinės sienos ginčams spręsti, aptardamas M. Lietuvos kolonizaciją XVI-XVII amžiuje. Reikia stebėtis, kaip šiais išeivijos laikais, kada nelengva prieiti prie pirmaeilų šaltinių, dr. Jakštui yra pavykę surinkti tiek gausiai pirmąsias medžiagas.

Dr. A. Skėrys apie Lietuvos miškų ūkį

Šalia dr. Griniaus studijos apie lietuviškuosius kryžius, šiame tome daugiausia vietos skiria (133 psl.) pabaigai (pradžiai Metraščio IV tome) studijos apie Lietuvos miškų ūkį. Autorius — dr. Antanas Skėrys. Čia panaudota jo Vokietijoje išspausdintas veikalas apie Lietuvos miškų ūkį. Turėdamas platų miškininko išsilavinimą, įgytą Austrijoje ir Vokietijoje, dirbęs Lietuvos generalinėje miškų ūkio direkcijoje, turi gerą teorinį ir praktinį pasiruošimą ir jo studija stebina plačia apimtimi, duomenų gausumu, išsamiais palygi-

nimais su kitų kraštų ir viso pasaulio miškų ūkiu, įžvalgumu sugestijų atečiai. Tai bus pirmąsias svarbos medžiaga ne tik Lietuvos ūkio istorijai, bet ir atkuriamos Lietuvos miškininkystei. Labai gerai, kad ir šios studijos atspaudas pasirodė atskiru leidiniu, sujungtu iš "Metraščio" IV ir V tome, dabar turinčiu 273 psl.

Vertingas leidinys

Apskritai visi šio metraščio autoriai yra pirmaeiliai savo šakos specialistai, atsidėję, su moksliniu kruopštumu paruošę savo studijas ir visas šis tomas turi didelę kultūrinę vertę. Įvairių universitetų profesoriai ir studentai padarytų didelį nuopelną šį ir eilę kitų LKM akademijos tomų įvesdami į savo mokslo įstaigų bibliotekas, o apskritai įvairių miestų lietuvių tokių studijinių darbų, kaip šis, įpiršdami ar dovanodami miestų bibliotekoms. Tai nesenant, niekad savo vertės nenustojanti mokslinė medžiaga.

Tomo pabaigoje — mirusių LKM akademijos narių biografijos: prof. dr. Antano Gylis (parašiusi J. Maldeikienė), dr. Viktoro Jasaičio (P. Gaučys), prof. Stepo Kairio (J. Andrulis), prof. J. Rugio (P. Maldeikis).

Šiais laikais išleisti daugiau kaip 600 puslapių turintį grynai mokslinį veikalą, kurio skaitytojų skaičius tebus ribotas, yra ne-

GELES

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZASKŲ
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

MARQUETTE PHOTO SUPPLY IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai proga! Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalo aplietai rėmai.
2400 So., Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 - 59

Muziejaus

retenybė

PASKUTINIAI NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LAIKU PRISIMINIMAI! Dar turime pardavimui baigiančią pranyti lietuvišką monetą. 5 litų — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prez. A. Smetona ir kitos. Rūpinkitės pirkti laiku.
P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver, B. C., CANADA

lengvas, didelis nuopelnas. Ir mes turime pagerbti kunigą Vincą Puidoką, kurio nuotrauką šiame tome išspausdinant pažymima, kad jis yra didis LKM akademijos mecenatas, apmokėjęs šio tomo spaustuvės išlaidas.

Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis. V t. Redaguoja A. Liubina, S. J. 1970 m. Lietuvių katalikų mokslo akademijos leidinys, Piazza della Pilotta, 4, Roma. VIII ir 623 psl. Kaina 16 dol.

ANNUAL RUMMAGE SALE
WINNETKA CONGREGATIONAL CHURCH
Thursday, May 13, 1971
7:00 A. M. to 5:00 P. M.
WINNETKA COMMUNITY HOUSE
620 Lincoln Avenue
Free bus service to Linden L. station
in Wilmette from
6:30 A. M. to 4:30 P. M.

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai priinama kaina.

SKAMBINTI RE 7-9615

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zagan, President

5%

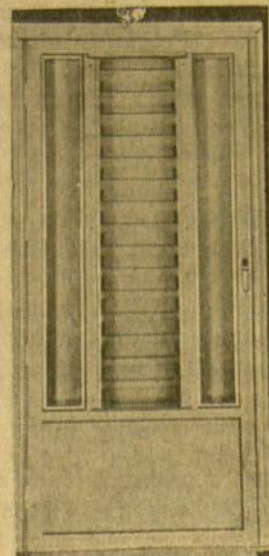
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%

2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

DENGIAME STOGUS

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui.

Nerūdija ir nereikia dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

STOGELIAI

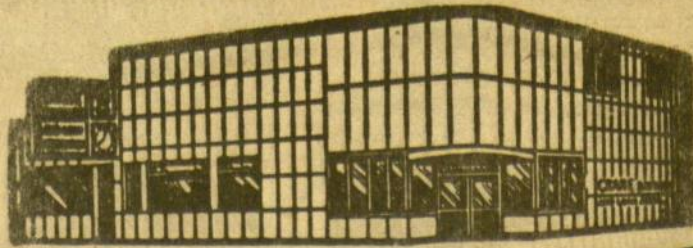
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų.

Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

Apkalame aluminijum medines namo dalis.

KOSTAS BUTKUS

Telef. — PROspect 8-2781

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street

TEL. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4%

5%

Mokamas už Vieno Mėto Certificate sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS

PIRMADIENI IR KETVIRTADIENI

9 v. r. iki 9 v. v.

ANTRADIENI IR PENKTADIENI

9 v. r. iki 5 v. v.

ŠEŠTADIENI IR SEKMADIENI

9 v. r. iki 12 v. v.

Perskaite Draugą, dvokite kitiems pasiskaityti.

Kultūrinė kronika

●Rašytojo Pulgio Andriūšo antkapio konkursas. Pulgio Andriūšo antkapio statymo komitetas Australijoje skelbia konkursą antkapio rašytojo amžino poilsio vietoje Centennial Park kapinėse, Adelaidėje, Pietų Australijoje.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai. Laimėjęs konkursą, gauna 100 (šimto) dolerių premiją.

Konkurso sąlygos:

1. Kapinių administracija reikalauja kad visi antkapiai turi būti rengti ant tam reikalui įrengtų betoninių pamatų.
2. Antkapio apimtis: nepla-temis kaip 38", neaukštesnis kaip 33" ir nestoresnis kaip 11".
3. Antkapio medžiaga — natūralus kietas akmuo. Kitos medžiagos ant kapui naudoti neleidžiamos.
4. Antkapio projektas turi būti paruoštas, panaudojant lietuviškuosius motyvus.
5. Antkapyje privalo būti toks įrašas:

A + A
PULGIS ANDRIUSIS -
ANDRIUSEVICIUS

Rašytojas - Laureatas
1907. 3. 18 — 1970. 12. 19
Lietuva - Australia

6. Antkapio projekto brėžiniai privalo būti pateikti mažesnio kaip ketvirtadalis natūralaus dydžio. Taip pat prie pagrindinio projekto galima pridėti modelio fotografijas arba perspektyvinius brėžinius. Tačiau tai nebūtina.

7. Projektai pasirašomi slap- pyvardžiu ar specialiu ženklu. Prie projekto pridedamas ta pa-čia slappyvardė ar ženklas aty- mėtai užklijuotas vokas, kuria- me turi būti įdėta autoriaus vardas, pavardė ir adresas.

8. Gautus projektus peržiūri ir premiją skiria jūry komisija: pirmininkas A. Lapšys — archi-tekta, sekretorius J. Stepanas

— teisininkas ir nariai Vyt. Ka- počiūnas — dailininkas, St. Ne- liubėys — dailininkas ir L. Pa- kalnis — spaudos darbuotojų atstovas.

9. Visi siunčiami antkapio projektai turi pasiekti jūry ko- misiją ne vėliau kaip 1971 m. liepos mėn. 27 d. Po tos datos gauti projektai nebus svarsto- mi.

10. Peržiūrėjus gautus pro- jektus, jūry komisija skiria pre- mią. Neradus premijinio, pre- mią neskiriama. Tuo atveju Pulgio Andriūšo Antkapio sta- tymo komitetas daro spren- dimą ir šio antkapio sava nuo- žiūra.

11. Gauti projektai iš'atomi viešai parodai nemažiau kaip 4-6 savaitgaliams.

12. Konkursą laimėjęs pro- jektu autorius gauna 100 dole- rių premiją.

13. Jūry komisijos spren- dimas yra galutinis ir be apeli- cijos.

14. Antkapio projektus siųs- ti adresu: "Pulgis Andriūsis Fund" c/o J. Riauba, 9 Har- row St. Dover Gardens, S. A. Australia, 5048.

Komitetas kreipiasi į tautie- čius, prašydamas paremti komi- teto pastangas aukomis. Pulgis Andriūsis, pasitraukęs iš Lietu- vos į tremtį, buvo visą laiką su mumis. Jis rašė mums ir su sa- vo kūrybos gyvu žodžiu lankė mus DP lageriuose Vokietijoje. Persikėles į Australiją, buvo nuolatini visokių literatūros vakarų dalyvis. Su savo kūry- ba buvo nuvykęs net ir į JAV. Komitetas mano, kad Pulgio Andriūšo gerbėjai ir jo rašy- mams skaitytojai, išsiblaškę po pla- tų pasaulį, parems komiteto pa- stangas atžymėti paskutinę jo poilsio vietą lietuviško stiliaus antkapio. Aukas prašoma siųsti tuo pačiu "Pulgis Andriūsis Fund" adresu.

Kilnios romantikos vakaras

Prieš koncertą jaudinasi interpe- tatoriai ir rengėjai, o po koncerto — suvokėjai, ypač tie, kuriems, Patrimpo pavedimu, lemta su savo įspūdingais dalyvaus spaudos areno- je.

Motinos dienos išvakarės (geg. 8 d.) įvyko pianistės Raimondos Apeikytės ir soprano Birutės Reivy- daitės — Dabšienės recitalas. Pel- nas paskirtas Los Angeles skautų stovyklavietei paremti. Kai kurie skeptikai, jei būtų atvykę į koncer- tą, įsitikintų, kokį gausų gerbėjų ir melomanų būrį sugeba priviloti dvi jaunos, žavingos lietuvaitės. Re- čitalui pasibaigus ir aplodisment-ams nenutylint, su pagrindu teko būkštauti: ar nesulauš fortepijonas nuo gėlių puokščių? Skautai tik neša, tik krauna.

Romantiška programa išdėstyta išmintingai. Iš pradžių — nuotai- kingos J. Gaubos "Mano rūtos", O. Metrikenės vaiksios "Gintaro ašaros" ir G. Gudauskienės idiliš- kas "Piemenėlis". Štose melodijose daininkė parodė balso tyrumą ir ly- rinį viršūnių skaidrumą virpėji- mus. Tiksliai praskambėjo Br. Bud- riūno "Sauksmas", trupučėliai pri- tildytas ir be reikiamo, iš gelmių trykštančio, tragizmo.

Raimonda paskambino J. Gruo- džio Sonatos ištrauką "Tykliai, ty- kliai", šiltai, nostalgika tonais atskleidama tolimą peizažą su mel- svais medžiais ir ramiai tekančia upe. Vėliau pasigirdo nemaistinga Beethoveno Sonata opus 31 No. 2 in D minor, pasižyminti pasikarto- jančiu recitativu ir pabaigoje spar- nuotu allegretto lengvai nuplasno- janti į dąsus. Viršum šios sonatos tyro klausyto ženkla Beethove- nas niekam reikšmės neišaiškino. Ir dabar adagio skambėjo kaip auk- štos matematikos problema, kurią pianistė atsargiai sprendė piršty

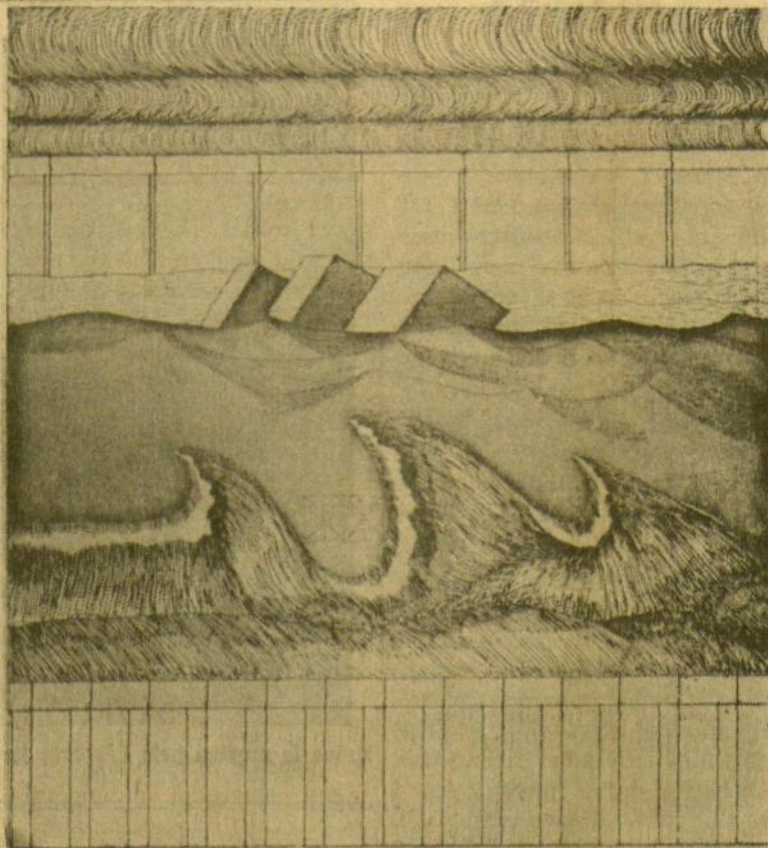
ir širdies palytėjimais.

Antroji dalis pradėta R. Schu- manno aštuonių dainų ciklu "Frauenliebe und Leben" (poeto Chamisso žodžiais). Ciklas, kad ir platoniskai vaizduojantis moters e- mocijas, vis dėlto kaupia daug na- tūralių, psichologinių gelmių. Joms išreikšti reikia ypatingo in- terpretacinio įgudimo tiek iš vo- kalinės, tiek iš fortepijono pusės. Birutės atlikimas kilnus, techniškai išlygintas, sklandus, tačiau neįvai- ris ir vietomis vėsokas. Stigo dra- sesnių balsinių ir emocinių kontrastų. Jautėsi, kad dainavimo dis- ciplina kliudo laisvesniam moteriš- koms šilumos prasiveržimui, kokiam nors "al fresco" niuansui. Kai kur reikėjo ugnies. Jei džiaugsmas, tai jau džiaugsmas — jis turi lieti- si paviršiu iš lūpų, iš veido grimasų, iš rankų, iš kiekvieno dirgsmo. Kuo daugiau natūralumo! *(Allegretto)*

Raimondos atlikta F. Chopino baladė opus 23 in G minor nuaidė- jo kaip Mačernio Vizija. Viskas dva- siai artima, miela, brangu. Šviesus ilgesys virpina pajautas. Pasakiškus akordus interpretatorė nudažė švel- niais pasteliniomis spalvomis, skō- ningai išryškindama frazes, emoci- kai neapkraudama teksto. Tokių šėdėvų norėtusi dažniau iš jos iš- girsti.

Pabaigai Birutė padainavo dvi nuotaikingas arijas: La Canzone di Doretta iš G. Puccini La Rondi- ne ir Nobles Seigneurs iš G. Meyer- beer Les Huguenots.

Koncertui pasibaigus, dažnas vie- nišesnis suvokėjas atsiduso (kaip Šekspyro "12 nakties" kunigaikštis Orsino): "If music be the food of love, play on, give excess of it". Pr. Visvydas

Irena Mitkutė

Iš šandies atidarcmos "Dailės" parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj.

Tykojančios bangos tuštumoje

Nors dėkingas, bet neįtikintas

Atviras laiškas "Draugo" skaitytojams

1971 m. gegužės 1 d. DRAUGO kultūriname priede buvo paskelbtas K. Galmanto rašinys apie pereitų metų rudenį pasirodžiusią mano knygą "Vesmės ir verpetai".

Mūsų sąlygomis tokios apimtys ir ilgio kritinė apžvalga apie naują lietuvišką knygą nėra dažnas atvejis. Už įdėtą triušą, kantrybę ir pasi- šventimą atidžiau išglaudyti šį pas- kutinį mano rašinių rinkinį apžval- gos atvoriui reikiu labai nuoširdžią padėką. Taip pat didžiai vertinu jo, tikiuosi, kilnių pastangų užmojį ta- proga ginti jam patinkamos srovės prestižą ir taisyti kai kurias mano rašinių klaidas, netinkamas tenden- cijas ir įvairius netesėjimus. Ilgų pa- tyrimų nuo seno esu įtikintas, kad žmogui klysti yra lengviau, negu vis pataikyti į patį tiesos fokuso vi- durį, ir dar sunkiau yra pataikyti į kelią, kuris visiems įtikytų ir patik- tų.

Ne mažiau dėkoju DRAUGO re- daktoriams ar redaktoriui, kurio pa- lankumo dėka toks ilgas mano kny- gos kritiko rašinys galėjo rasti vietos pasiskleisti net per keturis kultūri- nio priedo puslapius. Tai lyg rodytų tam tikro orumo ir svarbumo suteiki- mą ne tik knygai, bet ir jose palie- čiamoms problemoms, užgriebiančiom viena kitą mūsų rezistencijos istori- jos fragmentus, o taip pat ir dabar- ties nerimus, beišskant kiek galint sveikesnės Lietuvos išlaisvinimo sam- pratos nesibaigiančiame politikos ir kultūros konflikte.

Mano knygos kritika, pavadinta "Drumstų verpetų sūkurius", aišku, jau iš karto turėtų skaitytojui rodyti mano faktų ir koncepcijų kažkokį drumstumą. Kiekvieno atveju, ji yra itin būdinga tos rūšies politinei ir ideologinei kritikai, kuri labai budri saugoti savųjų koncepcijų skaitybę, savo legendas ir legendikas — ir be- matant tampa nervuota, protarpiais net piktoka ir asmeniškai, kai tam priešpastatomi kitokie faktai, gal ne tiek gražiai grimojamos, bet kito- kios skaitybės, legendos ir legendi- kės.

Sutinku, kad mano knygoje liko neįsistatytų trūkumų, daug ko vis dar stings, geros talkos stokojama, apstu dar ne visiškai išaiškintų užkulisų, pagaliau ir puslapių per mažai... Be- je, šen ten, net ir galėdamas ir duo- menų turėdamas, ne kiekvieną už- kulisį aš stengiausi ko plačiau aiš- kinti ir ryškinti, ypač dažnus kivir- čius bei nemėles tarp lietuviškų sro- vių ir rezistencinių organizacijų. Galvoju, kai tam dar nėra šiuo me- tu būtino reikalo, nieko daug gero tatau neduočių lietuviškam interesui, būtų tik daugiau mažiau žalinga ir per didėlė gėda prieš akivaizdoje. Deja, mano kritiko atidžioje studijoje tokių aspektų aš suraščiau ir jų aiš- kiniai matau net per daug.

Trumpai sakant, esminiais rezis- tencinės preitės klausimais ar dėl

pažiūrų į vėliausio dešimtmečio lie- tuvių išeivijos problemas net ir po šios išsamios kritikos aš dar nebuvau įtikintas ką nors keisti, perencizuoti ar priešingai teigti, nežiūrint vie- nos kitos smulkmenos ar naudingo papildymo būtinumo.

Tuo nenoriu čia pasakyti, kad bū- čiau tik buldogas užsispyręs ar tik

Bronys Raila

man patinkamų tendencijų padalkas įsikandęs. Visai ne. Reikalui esant sutikčiau diskutuoti, ieškoti daugiau versmų ar, esant rimto pagrindo, kitiškai seikėti įvairius mūsų lai- kų verpetus. Plačiau padėkočiau už mano darbui tartą vieną kitą komp- limentą, argumentuočiau dėl prie- kaiščių, ne tik savo skyles lopyčiau, bet ir mano kritiko pozicijose dar turėčiau duomenų plyšiam rasti ir nesmagių nemalonumų sukelti. Su Liet. Aktyvistų Frontu ir su Lietuvių Frontu ne viskas taip buvo, kaip jis norėtų, kad būtų buvę.

Deja, tam iš karto buvo atimta viena būtina sąlyga. Mano knygos kritikas K. Galmantas, berods, nėra žinomas praeties rezistencijoje, o ir vėlesniais laikais tokį politiką tur būt tik retas girdėjom. Įtarčiau, kad tai bus slappyvardis. Kai aš rašau savo pavarde ir nešu asmenišką at- sakomybę, kai vis paminiu kitų as- menų tikras pavardes, kur galima ir reikia, tai laikyčiau intelektualiniu negarbingumu ir man moraliai ne- įmanoma pradėti diskutuoti su sla- pyvardininku, kuris mini mano ir daugelio kitų pavardes, bet pats pa- sislėpęs už tvoros.

Klausimai, kurie iškilo ir dar kils dėl mūsų laisvės kovų praeties ir dabarties, yra gana rimti, svarbūs, kai kurie didžiai skaudūs. Tad liu- dyti čia tenka ir reikia tik su didele atsakomybe. Mano kritikas kaip tik liudija daug skirtingų užkulisų apie jo asmeniškų patyrimus, nuo- tykius ir kitus asmenis. Labai atsi- prašydamas, turiu pareikšti abejonę, kadangi nežinau ir istorija dar neži- no, koks rimtas, svarus, prityręs po- litiškai bešališkas ir doras it kristalas būtų tas mūsų liudininkas.

Duodame paskolas namų pirkimui bei statymui

Juozas F. Gribauskas
Vedėjas

Saint
Anthony
Savings

1447 South 49th Court / Cicero, Illinois 60650 / Phone 656-5330

Darbo Valandos —
Kasdien nuo 9:00 iki 5:00;
Pirmadieniais nuo 9:00 iki
8:00; Seštadieniais nuo 9:00
iki 1:00; Trečiadieniais
uždaryta.

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Lietuvių Direktorai

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9857

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — LA 7-174

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

649 East 162nd Street, South Holland

10821 South Michigan Avenue, Chicago

TEL — CO 4-2228

Perskaite Drauga duokite kitiems pasiskaityti

SIUNTINIAI — DOVANOS I USSR

SENA PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 40 savo egzistavimo metų.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėko- jame jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TĄ PAČIĄ DIENĄ PARUOŠIAMSI PERSIUNTIMUI.

Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

TEL: — 215 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE

220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003

TEL. — 212 982-8410

Arba i bet kurį mūsų skyriaus atstovą

BAITIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

MINNEAPOLIS, MINN. 55418
2422 Central Ave. N. E.
(612) 788-2545

SO. BOSTON, MASS. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Avenue
Tel. 224-0829

CHICAGO, ILL. 60632
4102 Archer Avenue
Tel. 254-4144

NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
OR 4-3930

CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
BE 5-7788

PARMA, OHIO 44134
5432 State Road
749-3033

CLEVELAND, OHIO 44119
787 East 185th St.
486-1836

OMAHA, NEBR. 68107
5524 So. 32nd Street
731-5577

DETROIT, MICH. 48210
6460 Michigan Avenue
TA 5-7600

PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Street
WA 5-8878

ELIZABETH, N. JERSEY 07201
956A Elizabeth Street
354-7008

PITTSBURGH, PA. 15222
346 Third Avenue
GR 1-3712

HAMTRAMCK, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
365-6350

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Avenue
BA 5-5923

KANSAS CITY, KANSAS 66102
18 South Bethany
AT 1-1757

SEATTLE, WASH. 98103
1512 N. 39th Street
ME 3-1853

HARTFORD, CONN. 06103
11 Charter Oak Ave.
249-6255

SAN FRANCISCO, CAL. 94122
1236 — 9th Avenue
LO 4-7951

LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
213-382-1568

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Avenue
257-2113

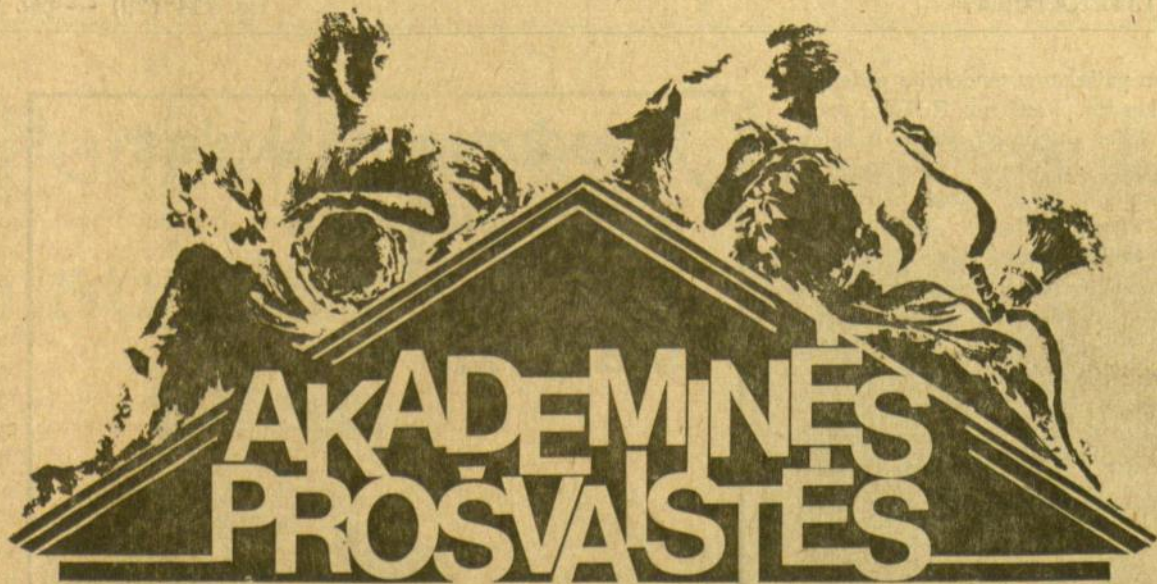
MIAMI, FLORIDA 33138
6405 Biscayne Boulevard
FR 9-8712

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

Worcester, Mass. 01604
82 Harrison Street
417-793-3347

VINELAND, N. J. 08360
Parish Hall
West Lands Avenue
609-691-8423

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIŲ, INC. įgaliojanti dovanų užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobi- ly, šaldytuvų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

REDAGUOJA JORATE JASAITYTE, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

PASIKALBĖJIMAS SU ROMU SAKADOLSKIU, ANTROJO PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO PIRMININKU

— Ant Jūsų pečių guli antrojo Pasaulio Lietuvos jaunimo kongreso ruošia. Trumpai pasakokite, kokie yra pagrindiniai Kongreso paruošiamieji darbai, kaip sekasi jų vykdymui ir su kokiomis kliūtimis susiduriama.

— Paruošiamųjų darbų tokio plataus masto jaunimo sąsąjūdžiui tikrai netrūksta. Jų tiek daug ir tokių įvairių, kad sunku net suskirstyti į aiškias kategorijas. Tačiau jau matyti trys pagrindiniai uždaviniai. Pirmutinis — paruošti programą, kuri būtų įvairi ir tuo pačiu pakankamai aiški ir konkreti. Antras — sudaryti administracinį aparatą, pažėgų atlikti visus reikalingus darbus Kongreso programos įvykdymui. Ir trečias — sutelkti užtekamai finansų apmokėti Kongreso išlaidoms. Kongreso pasiekimas aiškiai stovi ant šių trijų pagrindinių darbų. Be geros programos Kongresas yra bereikšmis. Be geros administracijos ir finansinės paramos Kongresas lieka tik graži, tačiau neįgyven-

AR STUDENTIJĄ GYVA???

dinama mintis. II PLJK Komitetas rūpinasi pirmaisiais dviem darbais, o Finansų komisija, vadovaujama dr. Juozo Kazicko, rūpinasi finansų suteikimu. Visose darbo srityse pažanga jau padaryta. Jau numatyti pagrindiniai Kongreso programos pasiskirstymai, sudarytos arba sudaromos komisijos paruošti pirminiai projektai ir panašiai. Administracinis aparatas taip pat pradeda įdėti: sudaryta informacijos komisija, užmegzta ryšys su užsienio gyvenančiais jaunimu sudaromi rėmimo vienetai ir panašiai. Finansų komisija jau veikia kurį laiką p' name sąstato.

Kliūtys II PLJK paruošiamuosiuose darbuose yra įvairios. Visomet kovojama su laiku, kuris, lyg tyčia, vis greičiau bėga. Taipgi atsiranda vis abejotavę balsai, kurie, nors kalbėdamas mažos mažumos vardu, tačiau sugręžia kalbėti garsiai. Spaudje jau pasirodė eilė užmetimų bei grasinimų, tačiau kadangi tokie kaltinimai daugiausia grėdžiami per trečiasias lūpas nu girstais ir nepatvirtintais garsais, komitetas į juos per daug dėmesio nekreipia. Mūsų ištikimieji yra paskelbę, jie ir kalinto'ams žinomi. Esame tikri jog visuomenė darys sprendimus, bazuodamasi ne garsais bet tikraisiais faktais. Tikimės jog visuomenė mus ne tik remis, bet tuo pačiu pareikš ir atvira bei konsruktyvią kritiką, kurią mes priimsime su pagarba ir dė-

Romas Sakadolskis, II Pasaulio Lietuvos jaunimo kongreso rengimo komiteto pirmininkas.

mesis.

— Kokia pramatomoji PLJK programa?

— Kongreso programa susidaryta iš trijų pagrindinių dalių: studijų dienos manifestacija ir stovykla. Kiekviena dalis turi savo paskirtį, tačiau susijungia į vieną Kongresą, ne tik laiko ar formos, bet ir programos atstovai, su įgaliojimais atstovauti savo krašto lie uviškąjį jaunimą ir daryti sprendimus, liečiančius visus jaunos lietuvių. Ant jų pečių bus pati sun-

LSSI — kasgi?
SASI — ką?
ASSI — kur?

čiausia ir svariausia Kongreso dalis. Nežinau vien tik ar daugiau pastudijuoti ir šiuometinį jaunimo veidą jaunimo n' otai'as s' eldus bei veikla. Tai patarimus būtina eiti kelis žingsnius ir toliau. Būtina iš arti ir iš įvairių pusių išanalizuoti da-

Praleistos stovykloje dienos ataidai iš praeitės prisiminimų, šnekančias ir džiaugiantis drauge.

bartinius klausimus bei problemas, kurios jaunimą slegia. Būtina aparti tolimesnę jaunimo likimą. Svarbu pažūrėti į eilę konkrečių klausimų, nebijant skirtingų nuomonių arba net ir nemalonių faktų. Svarbu rasti atsakymus klausimams, išeiti problemoms. Kiekviena karta kreipia savo vagą. Studijų dienoje jaunimo atstovai aktyviai ir neabejotinai prisidės prie savo kartos vagos vienkio ar kitokio kreipimo. Po studijų dienų įvyks manifestacija Kongreso momentas. Čia jaunimas atsisveikina savo kultūrinis lobius. Numatytos įvairios parodos, koncertai, vaidinimai, paskaitos, paf'ekcijos ir panašiai. Čia į "Jaunima žiūdie" galėsi pažūrėti ne tik jaunas, bet ir vyresnės dalyvis. Pagal II PLJK komiteto sprendimą ši Kongreso

Neo - Lithuania! — negirdėti!
Santara - šviesa! — Ar dar gyva?

dalis įvyks 1972 metų birželio 20 d. — liepos mėn. 4 d. Chicagoje. Trečioji ir paskutinioji II PLJK Kongreso dalis bus stovykla. Joje jaunimas turės progos bendrauti gumtoje su savo bendraamžiais ir bendraminčiais. Joje prasidės kristalizavimas ateities užsimojimams, tolimesni jaunimo žingsniai. Šiomis trimis Kongreso programos dalimis aiškiai pasirodė sudarytos ir sudaromos įvairios komisijos: Akademinės programos komisija, vadovaujama Algio Norvilo, Stovyklos komisija, Parodų komisija ir kitos.

— Kuo susumuotumėte II PLJK tikslą?

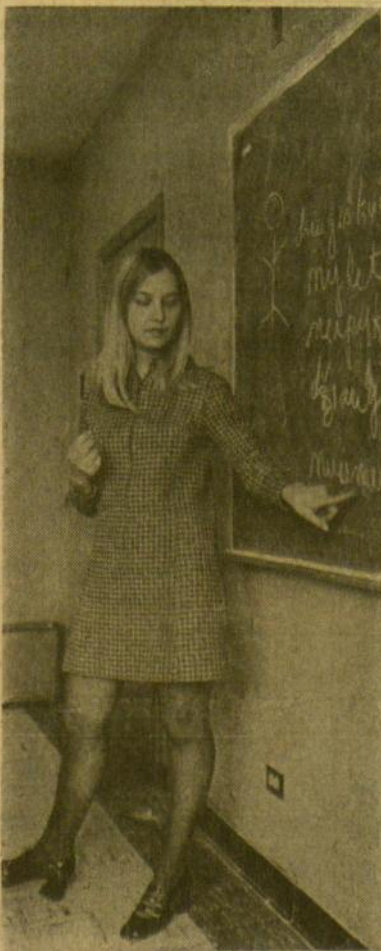
— Kongreso tikslai geriausiai būtų išreikšti Komiteto paskelb-

ŽINUTĖS

• Studentų Ateitininkų sąjungos kursai įvyks gegužės mėn. 29—31 dienomis. Dainavoje. Kursų tema: Laisvė. Į kursus kviečiami visi studentai ateitininkai, užsimokėję nario mokestį. Registruoti pas Jurgį Oniūną, 88 - 20 90 Street, Woodhaven N. Y. 11421. Registracijos mokestis — 5 dol.

• Illinois Institute of Technology garbės sąrašas yra šios Lietuvos studentų pavardės: Petras Bičiūnas, Antanas Jasaitis, Pius Stončius, Vladas Žukauskas. Redakcija sveikina Jus.

• Dainų šventės banke u' rengti jaunimo komitetą, O. Gradinskienės, banketo rengimo pirmininkės, pakviesti, sudaro šie studentai: Ramunė Butkailė, Jūra Jasaitytė, Andrius Markulis ir Vladas Žukauskas. Banketas įvyks liepos mėn. 4 d., Conrad - Hilton viešbutyje. Studentams bilietai į šokių 2 dol.

Studentai visuomeninėje veikloje: studentė Laima Nainytė kalba apie draugiškumą, meilę, neapykantą ir apie daug kitokį idomybių Chicago moksleivių ateitininkų Lipniūno 11:00:00 laido datų kursuose; stud. Laima Nainytė ir Virgilijus Kezlius, S.J. yra Lipniūno knopos globėjai.

Nuotr. V. Kauliaus, S.J.

toje deklaracijoje, kurią čia pateikiu:

DEKLARACIJA

II-sis 1972 m. Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, tęsdamas I-o 1968 m. Kongreso tradicijas vėl jungia lietuvių jaunimą draugėn ir glaudžiai bendradarbiaudamas su Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, ryškina didžiulius Lietuvos Tautos laisvės kultūros bei likimo siekimus.

Išreiškęs tikėjimą Lietuvos Tauta, ryžtasi įgalinti lietuvių jaunimą su jos kultūra arčiau supažindinti, įsisauginti jos vaidmenį ir į jos kūrybinį darbą įsitraukti.

Pripažindamas reikalingumą jaunimą išugdinti, suaktyvinti ir į lietuviškąją gyvenimą ir darbą įtraukti ryžtasi sukuriant bei palaikant jaunimo, ugdyti jaunimo ir jo organizacijų bendravimą ir bendradarbiavimą, pikelti jaunimo pasiekimus ir kurtiškai žvelgdamas į praeitės darbus, ieškoti spires naujoms.

Pristatydamas savo tikslus, II-asis PLJK Komitetas kreipiasi į visą lietuvių visuomenę mobilinti ir materialinės paramos.

— Kuo antrasis jaunimo kongresas skirsis nuo pirmojo, suruošto 1968 metais?

— II PLJK vadovaujasi pirmojo nutarimu toliau šaukti pa-

Daina ir muzika prie Lietuvos jaunimo centro Chicagoje.

Nuotr. V. Kauliaus, S.J.

TEGU BŪNA NE TIK JIE, BET IR MES VISI

Kai įsikūnija didieji mūsų tautinio pasireišimo įvykiai, Dainų mui išreikšti negalima prileisti ar šokių šventės, sakome, jog tai visos tautiniai gyvos lietuvių šėi-vijos kūrinys. Tuo džiaugiamės ir didžiujamės. Visi aiškiai supranta, kad šie didieji pasireišimai Artinantis ketvirtajai Dainų liudija mūsų tautinę gyvybę ir pastangas ją perduoti kitoms kartoms.

Tačiau nesistebėkim, kad tokios susibūrimas yra ir skeptikai žiūrėdami, ieškančios kažko kito, kažko visai niekieno nesukurtos, arba iš viso nesidominčių tokiomis šventėmis ir jų reikšme, lyg tai būtų ne mūsų visų, bet rengėjų ar programos išpildytojų reikalas.

Ir studentijoje šitokia atoki laikysena nėra naujiena, nors joje ir sunku išvėdinti kokį nors gilesnį pradą. Daugiausia tai tik paviršutinis reiškinys, surištas su tariamu laiko neturėjimu, o iš tikrųjų su kantrybės ir įsisaugojimo stoka.

Kiekviena Dainų ar šokių šventė esmėje yra tuo, kuo ji ir skelbiama — mūsų tautinės gyvybės ir savitumo apraiška, aiškiai pa-

sakant, kas aš esu. Šitam pasakytinio pasireišimo įvykiui, Dainų mui išreikšti negalima prileisti ar šokių šventės, sakome, jog tai visos tautiniai gyvos lietuvių šėi-vijos kūrinys. Tuo džiaugiamės ir didžiujamės. Visi aiškiai supranta, kad šie didieji pasireišimai Artinantis ketvirtajai Dainų liudija mūsų tautinę gyvybę ir pastangas ją perduoti kitoms kartoms.

Tačiau nesistebėkim, kad tokios susibūrimas yra ir skeptikai žiūrėdami, ieškančios kažko kito, kažko visai niekieno nesukurtos, arba iš viso nesidominčių tokiomis šventėmis ir jų reikšme, lyg tai būtų ne mūsų visų, bet rengėjų ar programos išpildytojų reikalas.

Studentai — beraščiai?!
Negali būti!!!
Kur slapstosi fantastiškos studentijos mintys?

reikalas, bet MŪSŲ visų — jaunimo ir vyresniųjų.

Praėjusioje Dainų šventėje jaunimo dalyvavo daug, todėl, kad prie jos buvo jungiamas I-asis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Ši šventė, nors ir be ypatingo jaunimo įvykio, lygiai tebūna jungiama su mūsų širdimis ir su mūsų dalyvavimu joje.

Dera ar nedera, bet, kai mūsų suose kyla tokių didžiųjų įvykių rengimo klausimas, reikėtų pris-

minti, kad ir jaunesnio amžiaus žmonių yra tinkamų dirbti ir rengimo komitetuose, ne vien tik "dėl vardo" primestų kokio nors nereikšmingo komisijoj.

Kaip tik šito vis ir pasigedome dabartinių didžiųjų įvykių rengimo komitetų sudėtyje. Reikia suvokti, kad gal atėjęs į komitetą studentas ar tik baigęs universitetą, neturėdamas visuomeninės veiklos patirties, gali būti techniškai darbe ir nelabai pirmarūšis. Bet ar visi kiti sukvietieji į komitetus jau yra taip labai darbštūs ir naudingi? Todėl ar nevertetų į tokių švenčių paruošos komitetus įtraukti tegu dar ir ne šimtu procentų naudingus jaunuolius, kurie čia susipažintų su didžiųjų įvykių rengimo darbais, kad po penkerių metų, panašioms įvykiams kartojantis, jaunieji būtų jau patyrę ir reikalingą žiną darbininkai. Tai būtų tikrai konkretus užmezgimas ryšio su jaunėnija karta. Tada labiau užtikrintai būtų galima išarti "kad visai tai nesibaigtų, kai mūsų jau nebebus." Jūratė Jasaitė

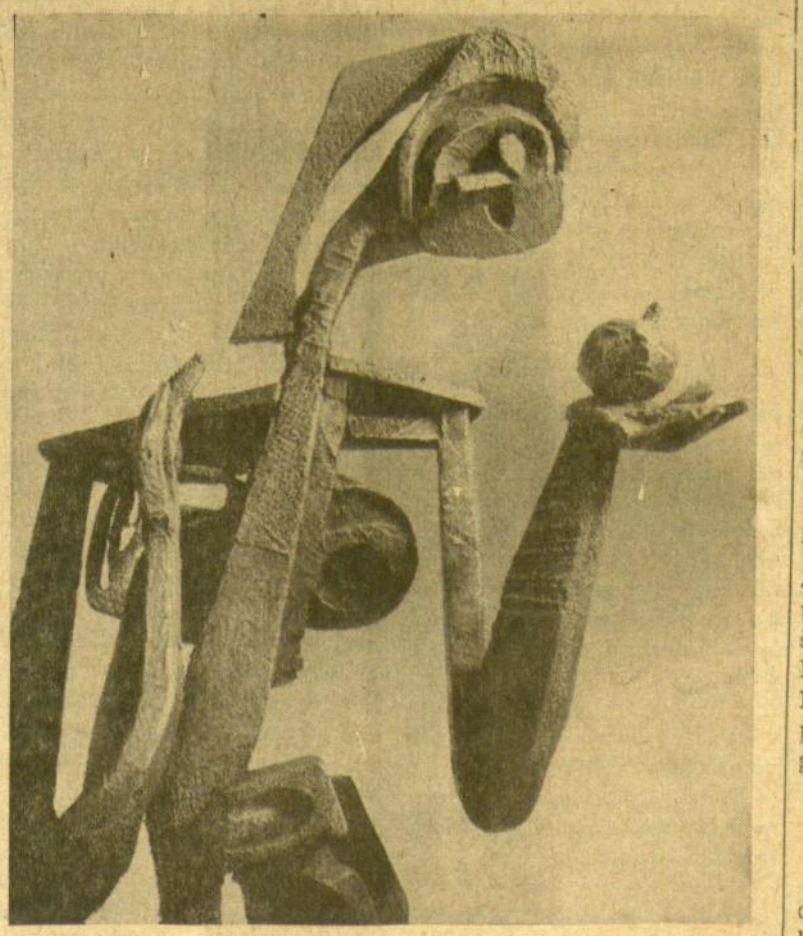
aiškus jaunimo kongresus. Šis Kongresas yra pagrįstas pirmojo pasiekimais bei įgyta patirtimi. Šiame Kongrese sieksime užtikrinti daugiau konkrečių pasiekimų.

plotmėje, iškelti specifinius jaunimą slegiančius klausimus. Norus baidyti aprėpti visas lietuvių gyvenimo sritis. Dėmesio centru bandysime pastatyti

tuos reikalus, kurie jaunimui ypatingai rūpi. Taipgi bus bandyta sudaryti tampašį tinklų veiklių jaunųjų laisvame pasaulyje, kurie rūpinasi Kongreso nutarimų įgyvendinimu.

PAIEŠKOJIMAS

Pradingo didelė dalis rašančios studentijos. Jei kas prie progos kur ją užtikty, prašytume pranešti AKADEMINIŲ PROŠVAISČIŲ redakcijai. Redakcija labai labai jos pasigenda.

V. K. Jonynas

Ieva (detalė)

Iš dailininko 40 metų kūrybinio darbo apžvalginės parodos, atidarytos gegužės 22 d. Kultūros židiny, New Yorke, Nuotr. V. Maželio

"Akademinės Prošvaisčių" redakcija dėkoja Romui Sakadolskiui už šį pokalbį ir linki visiems II PLJK Komiteto nariams sėkmės visose paruošos šakose.